

საქართველოს
რეპუბლიკის
ხელისუფლების
სამართლებრივი
სერვისების ცენტრი

მნათობი

9-10

+

2002

დიდი და პატარა პასიკო ანუ მივიწყებული პალსი

(2 მოქმედებად და 5 სურათად)

მოქმედი პირნი:

ვასიკო ტატიშვილი (დიდი ვასიკო)
ბესო — მისი ვაჟი
ნაზი — ბესოს მეუღლე
ვასიკო (პატარა ვასიკო) — მათი ვაჟი
კოტე გუგუშვილი (კონსტანტინოვიჩი)
ნანა — მისი მეუღლე
ნინო — მათი ქალიშვილი
ნუნუ — ნინოს ბებია, ნანას დედა

პირველი მოქმედება

სურათი პირველი

(პატარა, უბრალოდ განყოფილი მის-
აღები: ერთი კედელი მთლიანად წიგნის
თაროებს დაუფარავთ. მოპირდაპირე კუთხ-
ეშიც წიგნებით სავსე ძველმოდური კარა-
და დგას. მათ გარდა: ძველებური გასა-
შლელი მაგიდა, ტახტი, რადიომიმღები და
პორტატული ტელევიზორი... დიდი ვასიკო
ხალსიანად ტრიალებს ოთახში: საშზარე-
ულოდან ხილით სავსე ლანგარს გამოიტა-
ნს და საკანფეტეთა შორის ჩადგამს. შერე
უკან დაიხეხვს და კმაყოფილი მოაველებს
თვალს კოხტად განწყობილ სუფრას. თან
ხმადაბლა ლილინებს და საათზე იყურება —
ვიღაცას ელის...)

ისმის ზარის ხმა. აფორიაქებული მასპი-
ნძელი ჩაის ტილოს სკამზე მოადგებს, წამით
სარკესთან შეჩერდება, პერანგის საყელოს
შეისწორებს. გრძელი, მსუბუქი ნაბიჯებით
მიდის კართან და აღებს...)

ბესო — (საქმიანი, საკუთარ თავში და-
რწმუნებული) გამარჯობა, მამა!

ღვ. — (არ თვლიდა) გამარჯობა!

ბესო — (თვალის ძლივს მოსწყვიტა გა-
შლილ მაგიდას) გასაგებია! (თავის ქნევით)
მე რა არ ვიფიქრე, რომ აღარ გამოჩნდი.
ერეკე, ერეკე, არაფერს ვასუბობს. ამას კი
თურმე პავმანი აქვს.

ღვ. — რა პავმანი, რას სულელობს!
ასეც რომ იყოს, რაო ვითომ?

ბესო — (მრავალმნიშვნელოვნად)
არაფერი. კარგი, მე ველარ გამოვედი, ვერ
დაგვიკავშირდი. შენ დაგვრეკა, არ
იქნებოდა?

ღვ. — (ხელით ტელეფონზე ანიშნა)
დარეკე! მესამე დღეა, ჩაუნყდა ხმა. არ
ვიცი, დაზიანდა თუ გამოითიშეს.

ბესო — გადასახადის შეტანა დაგაე-
წყებოდა.

ღვ. — პირიქით, სულ წინდანინ შემა-
ქვს, მაგრამ... ეშლებათ ხოლმე! დღეს
დილით ორჯერ ჩავედი ძირს და დავრეკე.
გადავამონმებთო და რა ვიცი.

ბესო — ხომ ხედავს! თუ ორჯერ
ჩახვედი, არ შეიძლებოდა ჩვენთვისაც
მოგენედინა ხმა?!

ღვ. — დავრეკე, ბატონო, ველაპარაკე
ნაზის: ღვიძლმა გამიხსენა-მეთქი, შეტევა
შქონდა. არ დაუდები? (ქაშარი მოუშვა და
საშინაო ხალათის კალთები შეისწორა)
ეტყობა, იმ საღამოს გავცივდი — ცოტას
გავცივდი-მეთქი და შენ რომ დაგვმორდი,
ორი გაჩერება ფეხით გამოვიარე.

ბესო — იმ წვიმაში?

ღვ. — ცრიდა უბრალოდ. მაგისტანე-
ბში მივლია?

ბესო — ახლა როგორ ხარ, სულ აღარ
განუხებს? შალი უნდა შემოიხვიო, მამა,
თბილად ჩაიცვა.

ღვ. — შალი ერთი კი არა, ორი მებვია.
ამ დილით მოვიხსენი, აღარ მშველის.

კარგინაწილი

ბესო — მაგას არ გეუბნები, მამა? ნლე-
ბს თავისი გააქვთ. შენთვის უკვე აღარც ეს
შეიძლება (ანიშნებს მაგიდაზე) და არც
მარტოდ ცხოვრება. ღმერთმა დაგიფაროს
და დროით რომ ვერ მოგხედოთ, რომ დაგ-
ემართოს რამე, ხომ მოგვეჭრა თავი?!.
ორად ხომ ვერ გაეჭრები? ყველას თავისი
საქმე აქვს: ოჯახი, სამსახური... ყოველდღე
ამ სიმორეზე ვინ იცის?! ხან სტუმარია, ხან
მეზობელი, ხან თვითონ ჩვენა ვართ მისას-
ვლელი... გადმოდი. იქ იტრიალო შეილიშ-
ვილთან, არ გირჩევინა? ხომ ვიცო, როგორ
გიყვართ ერთმანეთი. საჭმელი არ მოგაკ-
ლდება და სითბო, ხმის გამცემი...

დ.ვ. — კარგი, კარგი. მალად საიქიოდ
ნუ გამამნებსებ, თუ კაცი ხარ. სამოცი ახლა
არ შემისრულდა?..

ბესო — შენ ხუმრობ და, წელანაც გით-
ხარი, რამე რომ შეგემთხვეს, ხომ იცი, რას
იტყვიან?.. ხალხის ყბაში ვინდა ჩამავდო?
(ხელს ჩაიქნევს) მე ველაპარაკები და ეს
საათს დაჟყურებს. ვინ არის მაინც, რამე არ
გეხიზმანკლოს ამ სიბერეში.

დ.ვ. — ვინ იქნება? ვასიკო უნდა ამოვი-
დეს. გუშინ ამოირბინა — ამხანაგს ამოვიყვ-
ან, ნიგნები სჭირდება...

ბესო — ვინ ამხანაგიაო (სუფრას მოა-
ვლო თვალი), ქალია?

დ.ვ. — ვინ არის და შენი უფროსის
გოგო. ვისთვის მოვიტანდი ამდენ ტკბილს?

ბესო — უყურე, რა კვაჭია ეგ მამაძ-
ალი! ტყუილად კი არ დაანათლე შენი
სახელი, (ბილი აიღო და კმაცყოფილი ჭამს)
ეგ საქმე რომ გამოვიდოდეს, ძალი არ
დაჟყურებს ჩემს ბედს.

დ.ვ. — მერე შენ რომ გაბლენძვა არ გიყე-
არს...

ბესო — გავიბლიძმებოდი კი არა, ჩვენი
განყოფილების უფროსი გადის პენსიაზე.
უშვებენ და უკვე მთელი განყოფილება
იზომებს მის საფარძელს. არადა, რამდენი-
მეს ისეთი ზურგი აქვს. გადახვევებით კი,
მმართველმა უნდა გადაწყვიტოს, კონსტან-
ტინოვიჩმა...

დ.ვ. — აბა, დუშაში მოგსვლია და ეგ
არის.

ბესო — (გამომცდელად) ისე ლაპა-
რაკობ, თითქოს გადაწყვეტილი იყოს ყვე-
ლაფერი.

დ.ვ. — აბა, ყოველ საღამოს რომ საჯარ-
ოში ვარბის ვასიკო, როგორ გგონია, სულ
ნიგნებს ჩაჰკირკიტებს?.. ერთად ვმეცადი-
ნებოთო!..

ბესო — ჰო, მაგრამ... თუ არ დაქარდა
ეს საქმე, შეიბერტყავს ყურებს კონსტანტი-
ნოვიჩი?

დ.ვ. — კარგი, თუ კაცი ხარ, შენც უნდა
ვინმე ამ დღეებზე, მისიანებს რომ არ ექაჩ-
ებოდეს, თანაც, დედისერთა შვილის მამა-
მთილს, ისე, რომ იცოდეს, ურიგო გოგო არ
არის შენი სარძლო. ურიგო კი არა...

ბესო — შენ, მგონი, იცნობ კიდევ...

დ.ვ. — ქუჩაში შემხვდნენ ამ წინაზე და...
ეტყობა, ჩამწვარია ჩვენი ვაჭაკაზე.

ბესო — აიდა, ვასიკო! მაინც როგორ
იმგვანე ასე? (მტყვანი აიღო და ალე-
ლევებული ნინკის) მამაძალი, შენ უკვე
გაგაცნო, ჩვენთან კი ვერ სიტყვა არ დას-
ცდენია! როდის მოვალთო, არ მეკუთვნის,
მეც ვნახო?

დ.ვ. — (საათს დახედავს) აქამდეც უნდა
მოსულიყვნენ (ფანჯარასთან მივა, ფარდას
გასწავს და ქუჩაში იყურება). შენ ხომ არ
დაგინახეს და ქუჩაში იყვინა.

ბესო — რა ამისთანა საფრთხობელა მე
ვარ!

დ.ვ. — ნუ, ერიდება, ალბათ, გოგოს.

ბესო — (აჩქარდება) აბა, ნავალ-
დამირეკე მერე, მამა.

დ.ვ. — ხომ გითხარი, არ მუშაობს-
მეთქი. ტასოსთან კიდევ შევლა არ მინდა,
იმხელა ყურები აქვს.

ბესო — მაგას მოველება. მივალ სამმა-
რთველოში და ჩავართვევინებ. ნახევარ
საათში... დამირეკე, გაიგე? (მიდის).

დ.ვ. — (ქარს მიზიარებს, ისევ სამზარეუ-
ლოში გადის და შამპანურის ბოთლით
ბრუნდება) რომ არ მოვიდნენ, რა? იმათ
გაუგებ ახლა რამეს? ვინ იცის, სად დახე-
ტიალობენ. (ზარის ხმა). ახლავე. (მიდის
სარკესთან, თმს და ხალათს შეისწორებს
და კარს აღებს. შემოდის პატარა ვასიკო —
მალალი, გამხდარი. აცვია ჯინსი, თეთრი
პერანჯი და ფერადი ქურთუკი. სახეზე დაბ-
ნეულობა და სასონარკვეთილება ეტყობა.
დიდი ვასიკო შეიღობილს გაატარებს და
გარეთ გაიხედავს) მარტო მოხვედი?

პ.ვ. — არ მოვიდა (კი არ ჩაჯდება, ჩაე-
თქება საფარძელში).

დ.ვ. — მონდა რამე?

პ.ვ. — რა უნდა მომხდარიყო. შენ რომ
დაგმორდით, შევთანხმდით, ხვალ ორ
საათზე შეგხვდეთო. ერთ საათზე მეტია
ვდგეუარ აფთიაქთან ბასიაკივით. ვუსდამი,
ვუსდამი...

დ.ვ. — ვერ დაურეკე? იქნებ, ცუდად
არის, ან ვინმე გაუხვდათ შეუძლოდ...

პ.ვ. — როგორ არ დაურეკე. დედამისი
შემხვდა. რა არის იგი, ბაბუ-ცოტა იმისთ-
ანა ქალია. მოკლედ, არ ვევასები. უშლის
ჩემთან სიარულს და ის რომ შემხვდება,
ვერევე დაუჟიკდება ხოლმე, მოკლედ, მიცნო

ხმაზე და ახლა ტელეფონს არავის მიაკარებს...

დ.ვ. - (აღუღებულები დადის მაგიდის განწერე) ყურმილის დაკიდება რა ზრდილობაა! როგორ გეკადრება. ან ნინო მოვიწინებებს ასეთ საქციელს?... მაინც რატომ უშლის? ან საიდან იცი, რომ უშლიან, თუთონ ნინომ ვითხრა? (პ.ვ. თავს აქნევს თანხმობის ნიშნად) რაო მაინც? ოჯახს გინუნებს, თუ შენი ცუდი უთხრა ვინმე?

პ.ვ. - რა იცი, ბაბუ. ვინ რა უნდა ეთქვა? (აღგა, მაგიდიდან ბორჯომის ბოთლი აიღო, მაგრამ გასახსნელი ვერ მონახა და სამზარეულოში გავიდა).

დ.ვ. - როგორ, რა იცი? თუ ვითხრა გოგომ, მიშლიანო, ის აღარ ვითხრა, რა მიხეზით? არ გუზუნება, თუ არც გიკითხავს? (ისევ ზარი. დიდი ვასიკო შეფიქრინადა) ვინ უნდა იყოს? ტასო ხომ არ მოვიდა ამბის საყნოსად? (აღებს კარს) მობრძანდი, გენაცვალე. გამარჯობა!

ნინო - ვასიკო აქ არის, ბატონო ვასიკო? უნდა შევხვედროდი და...

დ.ვ. - აქ არის, აქ. შემოდი, გენაცვალე, რას ბოდიშობ?

ნინო - ცოტა შემავგვიანდა და აღარ მოუცვია...

პ.ვ. - (შემოვარდება ბორჯომის ბოთლით ხელში) ნინო! ვიფიქრე, აღარ გამოუშვებს-მეთქი... როგორ მიხვდი, რომ აქ ექვედობდი?

ნინო - (მშვიდად) რა მიხვედრა უნდაა, ვასიკო, აქ არ უნდა მოვსულყავით? სახლი ვიცოდი, ვილაც მოხუც ქალს ვკითხე სადარბაზო და მომანსწავლა.

პ.ვ. - აქ რომ არ დაგხვედროდი? ხომ შეიძლებოდა, დამერეკა ბაბუა ვასიკოსთვის, ჩაიშალა, ვეღარ მოვალთ-მეთქი.

დ.ვ. - კარგი, ვასიკო. მთავარია, ნინომ პირობა შეასრულა და მოვიდა. უნდა მოგცედა. ქალი ყოველთვის იგვიანებს.

პ.ვ. - ნინოს ვერ არ დაუგვიანია.

ნინო - ვასიკო!

დ.ვ. - მით უმეტეს! როცა იწუნებოდა, ხომ უნდა დაეგვიანა? ასე არ არის, ნინო? (ისევ ვასიკოს) მე ერთი წუთით სამზარეულოში გავალ და მანამდე შენ წიგნები დაათვალიერებინე. გადააწყვე, რომლებიც გჭირდება და მერე მაგიდას შემოვუხსნე.

ნინო - მე ნასაბილეთი ვარ, ბატონო ვასიკო, ნუ შენუხვები.

დ.ვ. - არ გამავგონო! ოჯახში პირველად ხარ, არ უნდა დაილოცო? ახლავე ყველაფერი იწუნება უმაღლეს დონეზე! ვასიკო, სტუმარს მიხედუ! (გადის).

(თაროსთან ვასიკომ იდროვა და მოეხვია ნინოს)

ნინო - რას შერები, გაგიფიქრე? (გაფიქრებულ ბინება)

პ.ვ. - რად დაიგვიანე, რამდენი გიცადე, იცი?

ნინო - სტუმრები გვყავდა და ვეღარ მოვახერხე.

პ.ვ. - სტუმრები? (ისევ მოეხევეა, მაგრამ დიდ ვასიკოს ფეხისხმას მოჰკარავენ ყურს და გამორდებიან) ამ ორ თაროზე სულ უნიკალური წიგნებია, 900-იან წლებში დაიწვედილი. რელიგიის ისტორია, მსოფლიოს ხალხების ზნე-ჩვეულებები და ლეგენდები. აი, ფრეზური რომ გინდოდა, „ზალატია ვეტე“. ეს კი მორთხვის ათლომიანი სერიია - „ხრისტოს“ (ნინომ მომცრო ტომი ჩამოართვა და ათვლიერებს) ნუხელ რომ დაიგვიანე, გაგაჯაერდენ? დედაშენი რას გუზუნება? (ჩურჩულზე გადავიდა ვასიკო).

ნინო - შენ დარეკე წელან? ხმა რომ არ ამოიღე, გამოიჯაერდა. ვერ პკითხე, სად არისო?

პ.ვ. - რა ვიცი, ისე ჩამეძიება ხოლმე, ვინ კითხულობსო. როგორღა მოახერხე გამოსვლა?

ნინო - პოო! (სიცილით) NB-ის თამამს უყურებდნენ და მე, ვითომ არ მაინტერესებდა, ჩემს ოთახში გავედი. უცებ ჩავიცვი და გამოვყარდი.

პ.ვ. - რომ დაბრუნდები?..

ნინო - შენ მაშინ ნახე, თუ მაშინ მომიკითხა. წიგნები იმიტომ მინდა, ამაზნა-გთან გავედი-მეთქი, ზეღისთვის მჭირდება.

პ.ვ. - იმიტომ გეუბნები. მოვანეროთ ხელი და გაევიპაროთ. სოფელში, ბიძაჩემთან. იცი, რა კაცია! სულაც ბალტიისპირეთში ნაგიყვან - ყოფილხარ ტალინში ან რიგაში?

ნინო - გამოცდები? გინდა, ერთი წელი დაეკარგოთ? თუ არადა, ცოტა რომ შემავგვიანდება, დედას წნევა უნევს, რომ გავიპაროთ, რა დაემართება?

პ.ვ. - აბა, როდემდე ვიყოთ ასე? მერე ან შეგვირიგებინან, ან სულაც აქ ვიცხოვრებთ, ბაბუა ვასიკოსთან. ა, ბაბუ!.. რამე რომ იყოს, არ შეგვიკედლებ მე და ნინოს?

დ.ვ. - (გამოდის სამზარეულოდან) რაო, უკვე ასეა საქმე?

პ.ვ. - რამე რომ იყოს-მეთქი, ბაბუ.

დ.ვ. - თქვენი გადაწყვიტეთ და... სულ ნავალ აქედან: სოფელში გადავალ.

ნინო - არა, ბატონო ვასიკო, როგორ გეკადრებათ. ვასიკომ იხუმრა...

დ.ვ. - ვასიკომ იხუმრა, მაგრამ მე არ ეხუმრობ. მართალს გუბუნები. მე სოფელში თან დაბადებულს და ვაზრდილი, შვილო, და მიწა ეძახისო, რომ იტყვიან, მართალი

ყოფილა: მომენტარა იქაურობა. სოფელში მამისეული სახლი გვიდგას. ჩავალ და ვიქნები ჩემთვის - დაეზარა, დაფთხავ... თქვენები რას გეუბნება?

ნინო - (დარცხვენით) ჩვენები წინა-აღმდეგები არიან: ჯერ ინსტიტუტი უნდა დამთავრო, თორემ მერე გაგიჭირდებაო.

დვ. - სწორია, მეც ასე ვფიქრობ და გირჩევთ. შეიძლება ვასიკოს ენციონოს კიდევ, მაგრამ სიყვარულში, როგორც დაგვიანება, ისე არც აქტარება შეიძლება...

პვ. - კარგი რა, ბაბუ. ინსტიტუტის დამთავრებამდე მთელი სამი წელია.

ნინო - არა, ვასიკო. დედა მართალია! ჯერ ინსტიტუტი დავამთავროთ, თორემ ჩვენების უნებართვოდ რომ მოვანეროთ ხელი, იმდენი წერილმანი საზრუნავი და საფიქრალი, იმდენი უსიამოვნება შეგვხვდება, ყველაფერი გაუფერულდება და აზრს დაკარგავს...

დვ. - რა გითხრა, ჩემო ნინო. ერთში მართალი ხარ - ცხოვრებამ ჭაობივით იცის ჩათრევა, თუ თვითონ ადამიანს არ უყო ძალა, მოერიოს თავს და, ამ მოსაბერებელ ყოველდღიურობასა და ერთფეროვნებაზე, თუ გინდა, გაჭირვებასა და წვერილმანებზე მაღლა დადგეს და ზევიდან დახედოს ყველაფერს. ან იმისთანა რა სიძნელები უნდა ახლავდები?.. ჩვენ აქ არა ვართ, მშობლები, ახლობლები... (წამით ჩაფიქრდა) ჩვენ დროს ჭირდა! ომი იყო, გაჭირვება და შიმშილი. დღე ქარხანაში ვმუშაობდით, საღამოობით - სკოლაში დავდიოდით. რამდენჯერ ვაკეთობდით ჩაგვიძინებია მივირებს და დალილებს... და მაინც ვაკვივარდა. ვცდილობდით, ერთმანეთის გვერდით ვყოფილიყავით, ერთმანეთისთვის გაგვენდო ჩვენი ფიქრი და სანუხარი, ოცნება... რაზე ვოცნებობდით? ომის დამთავრებაზე, მშვიდობაზე, ახლობლების დაბრუნებაზე. და კიდევ - დილის ძილზე, ოჯახურ სიმშვიდესა და ბედნიერებაზე. ვოცნებობდით, ხელი მოგვენერა, ერთმანეთის ცქერით და სიყვარულით გაემძლარიყავით. და ეს, წარმოიდგინე, არც ისე მიუწვედომელი გვეჩვენებოდა, რაკი ბევრს არც არაფერს მივითხოვდით. ოღონდ მშვიდობა ყოფილიყო, რომ ერთად ყოფნა შეგვეძლებოდა, ერთად ხეტაილი, რაბათში ჯაყლეების ციხეზე ასვლა... ყველაზე დიდი ბედნიერება კი მაინც თეატრში წასვლა იყო, სამეჯლისო ცეკვებზე...

პვ. - თეატრში, ცეკვებზე?

დვ. - ჰო. 43 წელი იყო. დაღამდებოდა და მთელი ქალაქი წყვდიადში იძირებოდა. მთვარე თუ განათება დაცარიელებულ ქუჩებს. ჩვენ ხშირ პატარა, პროვინციულ

ქალაქში ვცხოვრობდით. თეატრს ვერ ათბობდნენ და რომ გაეთხოვრებოდნენ, თვის ვის ეცალა. და აი, ფორსტი დანაწილდა უნებულმა ახალმა დირექტორმა დამოსავალი მონახა: მაყურებელი რომ მოეზიდათ, ანტრაქტებისას სამეჯლისო ცეკვებს მართავენ... (წამით გაჩუმდა და ისევ განაგრძობდა) გაყინულ დარბაზში 10-12 ფანჯარის მოხუცი თეატრალი თუ იჯდა. გარეთ კი, ფოიეში, კედლების გასწვრივ ჩამწკრივებულ სკამებზე - ჯარისკაცების სასულე ორკესტრი, ოფიცრები, მათი ოჯახები და უცოლშვილი კავალრები. ჩვენი სასაზღვრო ქალაქი ყოველ კვირა დღეს რაიონში დისლოცირებული ნაწილების ოფიცრებით ივსებოდა. მაყურებელთა დარბაზში ისინი იშვიათად შედიოდნენ: ქართული არ იცოდნენ. ისხდნენ ფოიეში და ელოდნენ, როდის დამთავრდებოდა მოქმედება, რომ ეცეკვათ. ხშირად, ანტრაქტი 5-10 წუთის ნაცვლად ნახევარ საათს გრძელდებოდა, მაგრამ არ მახსოვს, ვინმეს პროტესტი გამოეთქვა, ან მაყურებელს და ან მსახიობს - შუალამისას რომ უხადებოდათ შინ დაბრუნება, რადგან თითოეული საღამო ლამის მთელი ქალაქის ზეგნი იყო. მხოლოდ აქ ახერხებდნენ სულის მოთქმას ომის მკაცრსა და უღმობელ დღეებში... ანტრაქტის მაუსწყებლის სინათლეები აინთებოდა თუ არა, ჯარისკაცები ინსტრუმენტებს მოიმარჯვენებდნენ და ნელ ვალსს იწყებდნენ... (იწყება დიდი ვასიკოს მუსიკალური თემა - ვთქვათ, „ცისფერი დუნაი“) და ყველა თავდავიწყებით ეძლოდა ცეკვას - ოფიცრობა, მათი ოჯახის წევრები, მაყურებლები, მსახიობები და ჩვენც - საცეკვაოდ მისული ახალგაზრდობა (ისევ პაუზა) ცეკვა დროებით გვაინწყებდა ოსლა და გაჭირვებას, ქარხანას, ლამის სკოლას... ვცეკვავდით და მხოლოდ ერთანეთს ვხედავდით, ერთმანეთით ვარსებობდით...

(დიდი ვასიკოს უკანასკნელ ფრაზებზე სცენა თანდათან ბრუნდება. ნინო და პატარა ვასიკო ერთ ნაშბ ერთმანეთს შეპყრებენ, მერე - თითქოსდა უნებურად - პატარა ვასიკო თავს უკრავს ნინოს და საცეკვაოდ იწყებს...)

ნინო - გუშინ რაღად გააცდინე გაკეთილები? ქიმიამ გიკითხა. ტრიგონომეტრიამ ხვალ საკონტროლო გვექნებაო... მე თუ ისევ უკან გადამსვია, ვინგან გადაინერ?

პვ. - ჰო... აწინაში ავედით მე და დედაჩემი. მამაჩემის ჩექმები და პალტო გადავცვალეთ. ცოტა კარტოფილი და ქერი მოგვცეს... თქვენ დაგრაათ რაზე... მინდოდა

გამომეტანა, მაგრამ უკვე გვიძინათ... სინათლე არ გამოდოდა...

ნიწო - ნავთი გაგვითავდა. დეიდა ქეთოსთან გადავედი, მაგრამ ალარც იმას ჰქონდა. ბევრი იარე, ისეთი დაღლილი სახე გაქვს.

პ.ვ. - ნუ იტყვი. მუხლები მეუკცება.

ნიწო - თუ გინდა, ნავიდეთ.

პ.ვ. - არას ამბობ, ერთი საღამო გვაქვს. (ცეკვავენ)

ნიწო - რატომ იღიმები, რამე გაგახსენდა?

პ.ვ. - არაფერი. შენზე ვფიქრობდი. რომ იცოდე, როგორ მიყვარხარ!

ნიწო - ვიცი. ხვალ რომელი ცკლა ხარ ქარხანაში? ადრე უნდა ადგე?

პ.ვ. - ჰო, პირველი.

ნიწო - მაშინ ადრე ნავიდეთ.

პ.ვ. - არა.

ნიწო - არ გინდა, ცოტა მაინც გამოიძინო? ხვალაც ხომ ვერ გააცდენ გაკვეთილებს!

პ.ვ. - ჰო, ფიზიკაში და ქიმიკაში ნიშანი არა მაქვს.

ნიწო - მერე, დაზგასთან რომ ჩაგვძინოს? გინდა, იმ მუსხელი ბიჭივით დაგასახიროს, ვასიკო?

პ.ვ. - შენზე ვიფიქრებ და არ ჩამძივინება. (ცეკვავენ)

ნიწო - რა იყო, რა დაგემართა დღეს, ბიჭო?

პ.ვ. - რა ექნა, ძალიან მიყვარხარ, ნიწო. ნეტა შეიძლება დეს, სულ ასე ვიყო, მთელი სიცოცხლე!

ნიწო - ცოტაც მოიცადე. დირექტორმა გვითხრა, რაკი სტალინგრადთან დამარცხდნენ, გერმანელების საქმე წასულიაო. დამთავრდება ომი და ხელს მოვანერო, ქარხანა ბინას მოგვეცემს, ავეჯს ვიმოვით და ვიქნებით ჩვენთვის...

პ.ვ. - ჩვენები ტანსაცმლის კარადას და ორ საწოლს მოგვცემენ...

ნიწო - ოი, რა კარგია! ცოტა ხანს ეგენი ეიმყოფინოთ. ფულს რომ მოვაგროვებთ, ახალი საწოლები ვიყიდეთ... მონიკელებული, გონჯიაშვილებს რომ უღვათ...

(ცეკვავენ. უცებ ერთმანეთს დამორღებინა და განათდება)

დ.ვ. - (თავს აიღებს) შეიძლება, ყველაფერი ეს დღეს დაუჯერებელი და სენტიმენტალურიც მოგეჩვენოთ, მაგრამ... ეს გვექონდა საოცნებო: ახლადდაქორწინებულებს ქარხანა საერთო საცხოვრებელში აძლევდა პატარა ოთახს. ჩვენი იმპორტული ავეჯი კი, რკინის უბრალო საწოლები იყო. საერთოდ, იმ დროს სულ

სხვაგვარი დამოკიდებულებები იყო ფორმალური ხალხიც სხვანაირი - მცირედითაც შემოღობულნი კმაყოფილებოდნენ და სხვა პქონდათ საოცნებო...

პ.ვ. - რა მცირედით, ბაბუ?

დ.ვ. - როგორ გითხრა... სხვაგვარი ურთიერთობები იყო, ხალხიც უფრო გულლია, გულითადა... თავისუფალი მისილა-მოსვლის მოყვარული. დღეს ადამიანთან სტუმრად ველარ მისულხარ, რადგან თუ სუფრა არ გაგიშალა და სანაქებო საქმელსასმელი არ მოგართვა, შერცხვება! მაშინ კი, და მერეც, ომის შემდგომ, იმით ვკმაყოფილებდით, რაც გაგვანდა. მიუხედავად გაჭირვებისა და საერთო ნაკლებობისა, ჩვენთან ყოველდღე ვილაც მოდიოდა - ნათესაები, მამას ამხანაგები, მეზობლები... თავის მხრივ, ჩვენც ხშირად დაედოდა სტუმრად. ნათის ლამპის შუქზე ვუსხედით მაგიდას და რაც გვექონდა, იმით ვკმაყოფილებდით - ლობიო იქნებოდა, მოხარშული კარტოფილი, თუ მჭაფი და ყველი, ან მურაბიანი ჩაი და ჯემიანი პური... არქონა და გაჭირვება სასირცხლო არ იყო - ყველანი ერთ ტაფაში ვინეოდით. ახლა, რაც დრო გადის, მით უფრო იცვლება ხალხი. ადამიანი უკარება, საკუთარ თავში და ოჯახში ჩაკეტილი ხდება, გულგრილი.

(ერთ ნამს ჩაფიქრებული გაიყურება სადღაც, მერე ისევ ხმადაბლა განაგრძობს)

დღეს, შეიძლება დაუჯერებლად მოეჩვენოს ვინმეს, მაგრამ მაშინ ჩვენ გაცილებით მეტს ვლამარაკობდით სპექტაკლებზე და კონცერტებზე. ხშირად, ცეკვებიდანაც და სკოლიდანაც შინ ვანგებ გრძელი გზით ვბრუნდებოდით, ერთმანეთს ძველ ფილმებს და ახლადნაკითხულ, ან რადიოში მოსმენილ ნიგნებზე ვუამბობდით, ლექსებს ვუკითხავდით - გალაკტიონს, ესენინს, გოგლა ლეონიძეს... რამდენჯერ პატარულს გადავყრივართ. კიდევ კარგი, პატარა ქალაქი იყო და ყველა ცეცნობდა. ნელანაც გითხარით, ვისაც თვითონ არ გამოუცდია, ალბათ, ვერ გაიგებს, ან უცნაურად მოეჩვენება-მეთქი ეს ყველაფერი, მოძველებულად და სენტიმენტალურად. მაგრამ ასე იყო და სწორედ ეს აძლევდა ჩვენს დაუჭირ ცხოვრებას სილამაზეს და ხალისს. არ იფიქროთ, მომავალი ღრუბლებში გახვეული გვეხატებოდა. ჩვენ არც გვინდოდა ასეთი მომავალი, არსებული ვკმაყოფილებდით. დანარჩენი უკვე ჩვენზე იყო დამოკიდებული - ჩვენ ვაცოცხლებდით, ჩვენ ვავსებდით და ვაძლევდით აზრს... ისევე, როგორც ჩვენს ცხოვრებას აძლევდნენ

აზრს და ავსებდნენ ხალხით, ეს ცარიელი ქუჩები და მთვარიანი ღამეები, ახალგაზრდული ოცნება და ჯარისკაცური სასულე ორკესტრის შესრულებული ვალსები...

(ისევე, როგორც წელიწადი, მოგონების დროს თანდათან ბნელდება, გაისმის ვალსის ხმა და პატარა ვასიკო და ნინო ცეკვას განაგრძობენ).

ნინო — დღეს, ალბათ, მამა მომაკითხავს...

პ.ვ. — ნუხელ ძალიან გაგიჯავრდნენ? **ნინო** — ისე...

პ.ვ. — მაშინ, ამ ანტრატის შემდეგ წავიდეთ, რომ ვერ მოგვისწრის. ქვემოდან მოვუაროთ, სადგურის მხრიდან.

ნინო — იქ ახლა დიდი თოვლი არ იქნება?

პ.ვ. — არა უშავს, მე გაგიკვალავ, მაგრამ... სახლში რომ გაგიჯავრდებიან?

ნინო — გამიჯავრდნენ. სამაგიეროდ, მთელი საღამო შენთან ვიქნები.

(ვალსი ხმამაღლა ჭერს და მათ ხმებს ფარავს)

სურათი მეორე

(ტატიშვილების ბინა. ნაზი სასტუმრო ოთახში ფუსფუსებს, მტვრის წმენდს, ავეჯს ასწორებს. უბრალო კაბაზე სადა ნინსაფარი შემოუკრავს. ისმის ზარის ხმა. ნაზი კარს გააღებს და დიდ ვასიკოს შემოუძღვება).

ნაზი — გამარჯობა, მამა. ამ ქარში რამ გამოგიყვანა: არ გეშინია, რომ შეგიბრუნოს?

პ.ვ. — კარგი, თუ ქალი ხარ. რაღა ავადმყოფობას მოვუკლებო და რაღა მარტოობას!

ნაზი — უსაურო, აქეთ გესაყვედურობს! რამდენჯერ გითხარით, გადმოცვალებ ბინა, ერთად ვიცხოვროთო და რომ არ შერები! აგერ, მშვენიერი ერთობახიანია ჩვენს ბაქანზე. ცოტა ფულსაც დაგვიმატებდნენ და მოვიტეპამდით სულს.

პ.ვ. — ეგენი იმ სიმორზე ნამსვლელები რომ არ არიან, ჩემო ნაზი?

ნაზი — რატომ ვითომ, რა იმისთანა გვარიშვილები მყვანანი! თუ არა და, ამბობენ, სამმაგ გაცვლას აპირებენო.

პ.ვ. — რა ვიცო, რა ვიცო. ძნელია შეჩვეული ადგილის მომორება.

ნაზი — კარგი რა, მამა. სხვები როგორ ცვლიან?! აბა, ეგ არის საქმე — შეტევა გქონია, ძლიერი ტვირთები და ჩვენ არაფერი გაგვიგია. ექიმს მაინც გამოგიძახებდით.

პ.ვ. — მეზობელმა გამომიძახა, ტასიკომ.

ნაზი — ოჰ, მე უზნის ექიმზე გეუბნები? პროფესორს მოგიყვანდა ბესო, დიდმამიშ-

ვილს, ან ხახანაშვილს. აქ რა რა... რა მოგზავდავით? ყურადღება არ მოგაკლავდებოდა და პატივისცემა...

პ.ვ. — თქვენგან ეგ არც იქ მაკლია, ჩემო ნაზი. ტელეფონი გამომიბოძეს და იმიტომ ვერ შევატყობინეთ-მეთქი, არ გითხარი?

ნაზი — ჰოდა, რა იცი, ხვალ კიდევ არ გამოგითხოვენ, ან არ გაფუჭდება? ღმერთმა დაგიფაროს და ან დარეკვა რომ ვერ შეძლო? გადმოდი, პატრონო, და თუ ჩვენთან არ გინდა და საკუთარი შვილი და მისი ოჯახი ვერ ავიტანია, იყავი ისევ შენთვის. მხოლოდ ახლოს იყავი, რომ ყურადღება მოგაქციოთ. ვიცოდეთ, რა გიჭირს და რა გიღიზნის... შორს ჩვენგან და რამე რომ დაგეშვართოს, ხალხი რას იტყვის? ხომ მოეჭრა თავი ბესოს. არადა, როგორ უყვართ სამსახურში, როგორი ავტორიტეტით სარგებლობს და უტყბი! გითხრა, ჩიფიციურის ადგილი თავისუფლდება? მაინც მიაბრძანეს პენსიაში...

პ.ვ. — ოო, ეგ რა სათქმელია, ჩემო რძალი. არაფერ მაგისთანას მე არ ვაპირებ! (იცინის) არ გამომიყვანეს ნირვა ამ საშობაოდ?! (ჯდება) ბესო ნასულია?

ნაზი — (ნაწყენი, რომ სათქმელი ბოლომდე ვერ თქვა და ვერც შედეგს მიანღია) სად იქნება, შაბათი მაგისტის არ არსებობს და კვირა. თვეში ერთხელ თუ დარჩა სახლში, მაშინაც შეზობლებთან ზის ეზოში და ნარდს უხატავენებს.

პ.ვ. — ვასიკო? ვერ არ დაბრუნებულა ინსტიტუტიდან, მეოთხე დაინიკო.

ნაზი — მეოთხე? ღმერთო, სადაცაა მოვა ბავშვი და მე ვერ სადილის გასაკეთებლად ვერ მოვიცალავ. ესაა ცხოვრება?! მტვრების წმენდას და ნამცხვრებს გადაუყვევი (შემოსასვლელიდან კვლავ ზარის ხმა ისმის). აგერ, მობრუნდა ის ბედოვლათიც. მომივდა, ალბათ. იტყვის ახლა ათი ლიტრი ლუდი ნაუვაგე თვაიხი ხინკლებით და დამაყენებს თავზე თავისნიარ უქნარებს ამ საღამოს. ჩაახეთქებს და ჩააცეცხლებს, რაც თვითონ გადაურჩა და მოისვენებს. გაულე, მამა. მე მაგისი თავი არა მაქვს. იქნება, რამე მოუფსნრო იმ ბიჭს.

(დიდი ვასიკო ალებს კარს. შემოდის პატარა ვასიკო)

პ.ვ. — შენა ხარ, ბაბუ? როგორ ხარ, კიდევ განუტებს ღვიძლი?

პ.ვ. — ჩაცხრა უტევე. ერთ-ორ კვირას დეიტას დავიცავ და... ნინო როგორ არის?

პ.ვ. — როგორ იქნება იმათი გადაქცევა.

ნაზი — (სამზარეულოდან) შენა ხარ, ვასიკო? რად დაიგვიანე? მოდი, ხელები დაიბანე და მაგიდას გაგიწყობ!

პ.ვ. — არ მინდა, არ მშობა!
ნახი — იქ ჭამე რამე? მოდი, მოდი, ყავა მაინც დალიე. შენ რომ გიყვარს, ნაღებიანი ნამცხვარი გვაქვს...

პ.ვ. — შე მოყვარს ნაღებიანი ნამცხვარი? (გახედავს დიდ ვასიკოს).

ნახი — ჰო, დედა. მერე რამსიმალღა რომ იცოდე, როგორ ამოვიდა... ასეთი არასოდეს გამომსვლია. მოდი და ვასიკო ბაბუაც მოიპატიე.

პ.ვ. — ესმევა ყავა?

ნახი — მაშინ ნამცხვარი მიართვი.

პ.ვ. — ჰო, კარგი. მოდი, ბაბუ, დაიბანე და დავსხდეთ.

(ვიდრე ნახი სამზარეულოში ფუსფუსებს, ბაბუა და შეილიშვილი მარტო დარჩნენ)

დ.ვ. — მართლა მშვენიერი ნამცხვარია, ჩემო ნახი. საფუარზე დააყენე თუ სოდაზე?

ნახი — (ქმაყოფილი) საფუარზე. ბესოს მოაქვს ხოლმე სამსახურიდან.

პ.ვ. — (ბაბუას გვერდით მიუჯდება და ნამცხვარს გადაიღებს) ბაბუ, ხვალ საღამოს იქნები სახლში? გივი და მე ამოვალთ, ეგრე ექვსზე, შვიდზე...

ნახი — (ყურს ცქციტა) გივი?

დ.ვ. — რა გითხრა, ნიგნები რომ მიუტანე, გაუხარდა?

პ.ვ. — (სიცილით) კინალამ გარეკა. ბაბუაშენისთანა კაცი მეორე არ დადის თბილისში, უნდა ამოვიდე და პირადად ვუთხრა მადლობაო.

დ.ვ. — ოო, დიდი შებერტყილი ხალხი ხართ შენ და ის შენი გივი. მაყარიჩიც მე გინდათ მაკისრებინოთ, არა? (სიცილით) ამოიყვანე, შვილო, ამოდიოთ. რაც სკოლა დაამთავრეთ, ორჯერ გყავდა თუ სამჯერ.

ნახი — (გამოდის სამზარეულოდან) რა ნიგნები მიეცით, მამა. ბესო ამბობდა, რაღაც-რაღაცეები მჭირდება და ველარ ავედიო.

დ.ვ. — ბესოს რომ გამოადგება, იმისთანა ნიგნებს რატომ მიეცემდი, ან გივის რად უნდა?.. საბუნებისმეტყველოზეა ბიჭი, ბრემის „ცხოველთა სამყარო“ დასჭირდა და იქნება, მათხოვოსო, უთქვამს. მაინც ტყუილად მენწყო და მტვერი ჭამდა, მოკლედ, ვუღმეშე.

პ.ვ. — იცი, რანაირი ბიჭია, ბაბუ. გინდა თუ არა, გადაუხუხდი, რამდენიც ღირსო.

ნახი — მერე ასე აიღეთ და აჩუქეთ? ბრევი, კაცო? დიდი ტომები რომ გენწყო ქვედა თაროზე. ისინი ხომ 900-ან ნიგნში, თუ კიდევ ადრე იყო გამოცემული. ასე როგორ მიეცით, სულ მუქთად?

დ.ვ. — რა არის სალაპარაკო, ჩემო ნახი. მე ტყუილად მენწყო და იმას სჭირდებაო, ვასიკომ. მთელი ათი წელი ერთ მერხზე

ისხდნენ, ფულს რანაირად გამოარდნენ და?!

ნახი — რატომ, ვითომ? აბა, თქვენსავით ვინ ყრის დღეს ქონებას?

პ.ვ. — კარგი რა, დედა. ძმაკაცს სჭირდებოდა და მე ბაზრობაზე მიმეცა ქორვაჭრისათვის!

ნახი — ქორვაჭარს ნუ მისცემდი, გეთქვა იმ ვაჭბატონისთვის, ბაბუაჩემს ფული სჭირდება, გაყიდვას აპირებს და შენ იაფად მოგცემს-თქო. ისიც კარგი ვინმე ბრძანებულა, ხომ იცი. ისე როგორ გამოვართვა ამისთან ნიგნები, არ იცის, რა ღირს?.. როგორ უნდა იცხოვრო, ვასიკო, როგორ! ვერ ხედავ, როგორ შეიცვალა ხალხი?!

დ.ვ. — შეიცვალა, ჩემო ნახი, მაგრამ ყველა არა.

ნახი — კარგი რა, მამა. პირიდან ნუ გამომლტეტ ხოლმე სიტყვას. კიდევაც იმიტომ არის ასეთი, რომ ჩვენ ერთს ვუღობთ, შენ — მეორეს. ბოლოს და ბოლოს, კაცია, რაღაც ხომ უნდა შეეძლოს? თუ არა და, თუ თქვენ ასე ხართ, ბატონო, აღზრდილი, რომ გეუხერხულეზობათ და გვეძვლებათ ფულზე ლაპარაკი, მე ვეტყვი! ჩვენი ქონება სხვამ მოიხმაროს და ჩვენ მშრალზე ვისხდეთ, როდემდე?!

დ.ვ. — გაყიდვას და ბაზრობაზე გატანას თუ მოვიდომებდი, ჩემო ნახი, როგორმე თქმასაც მოვახერხებდი სხვის დაუხმარებლად, მერწმუნე! არ ღირს ახლა ამაზე დავა და ის...

ნახი — როგორ არ უნდა ვიდაეო, მამა. ჩვენ უკვე ნიგნში ვართ და ასეა თუ ისე, გავლევით ნუთისოფელი, მაგან კი ანი უნდა იცხოვროს. როდის რას მოვენევა ასე ამ ქვეყანაზე? თუ ქალი მაინც შეხვდა ისეთი, ქჩოში რომ ჩასჭიდებს ხელს, კიდევ კარგი. თუ არა და, უნდა ზედ გადაუაროს ყველამ...

პ.ვ. — დაიწყო „ტანგეიზერის“ უფერტიურა...

ნახი — ტანგეიზერს გიჩვენებ მე შენ, უზრდელო. ტანგეიზერს ადარებ დედას? თუკი ხმის ამოღება შეგიძლია, სხვაგან რატომ გაქვს ჩაფარდნილი ენა? ერთი გალეული გოგოსთვის ვერ მოგვილია... (ვასიკო ნამოხტა და ნანყენი გავარდა მეორე ოთახში) ნურც ეტყვიოთ ვაჭბატონს. რატომ მამამისისა არ გამოიყვან ცოტა, იმისი შიშით ხმა ვერ ამოგვიღია სახლში... (ისევ ზარის ხმა) მობრძანდა... სხენებაზე! (აღებს კარს).

ბესო — (შემოდის) მოხვედი, მამა? როგორა ხარ, „ნარმალნა“?

დ.ვ. — კი, კი, უკეთ.

ბესო — სულ მოგვმევა?

საქონელში

დე. — ახლა ამას დეიტა უნდა, ცოტა სიტბო და მომეშვება, აბა, რას იზამს!

ბესო — როგორ აჯობებს, მივიდეთ დიდმამიშვილთან, თუ ჯერ სულ უნდა ჩაცხრეს?

დე. — რა ვითბრა...

ბესო — აბა, გავიგებ, როდის აქვს მიღება და დაგირეკავ. (ნაზის) სხვა არაფერია საქმელი, ამ სადილობისას რაღა დროს ყავაა, ქალო?

ნაზი — სახლს ველაგებდი და ვერ მოგისწინართ, ბატონო. კვირაში ერთხელ რომ რჩები სახლში, პატარაზე ნამახმარო ხელი, ღმერთი გინყენს?! არ მოგებზრდა მთელი სიცოცხლე ნარდის ხათქა-ხუთქი და ლაზლანდარობა?

ბესო — ნარდი კი არა, ის... გიორგი შემხვდა აგერ, შენი კარის მეზობელი. რემონტი დაუნყია და მაჩვენა — როგორ მოგწონებო! მერე... ჯერ არაფი მოიტანა, დაგილოცოთო და ვგრე, ზეზულად ვუთაქეთ სამ-სამი... ბარემ დავსადეთო და, ხომ იცი...

ნაზი — შენც ევ გინდოდა და...

ბესო — ლოჯი და მისაღები გაუერთიანება და ისეთი ოთახი გამოდის, ას კაცზე გაიშლება სურფა. მაგას არ შეემლება!.. მერე ისეთი ფერები შეურჩევია, სადა... ჩვენსას კი არა ჰგავს, იმასავით რომაა აჭერლებული... ისე შეუტრიალებია და შეუტყვლია ყველაფერი, ჩეხური პროექტი გეკონება.

ნაზი — შე უბედურო, შენ — სხვისი რომ გაეკვირდება ყველაფერი! მალერს რემონტი, ამ შეულესავ სინკარებში რომ ამომხადე სული და ნახავ, როგორ უნდა სადა და გემოვნებით გაკეთება. ქარელიდან ჩამოთრულმა გორსალამ უნდა გასწავლოს?! მამაშენის ბინა რომ გადაგვეცვალა და ევ ერთობაიანი შემოგვეერთინა, სულ ავიღებდი ყველა კედელს, მარტო ტუალეტს და აბაზანას დატოვებდი. სხვას ყველას გავერთიანებდ: ოთახს, ლოჯიას, სათავსოებს, პოლს და იმისთანა მისაღები გამოვიდოდა, თვალი დაგჩრქობდა, მაგრამ რა გინდა. ისე შეეჩვიე ამ ოროთახიან ბუჭუნტოს... (თან გამარჯვებულად თვალი გახედა დიდ ვასიკოს — აგრძობინა, რომ მასთან ჰქონდა საქმე...)

ბესო — ეს ვისი თფშოა, ვასიკო დაბრუნდა? (ცდილობს, სხვა თემაზე გადაიტანოს საუბარი) სად არის, თავისთან გავიდა?

ნაზი — თავისთან ვახლავს.

ბესო — რა არის, დღეს რაღა მოგელანდა? ჭამა მინც დააცალე ხოლმე და მერე აუშევი იალქნები!.. სულ არაფერი უჭამია, მამა? იქნებ, დაუძახო. ხომ იცი, შენი ხათრი

აქვს, დაგიკერებს... (აღელვებული მითხრობ).

ნაზი — მამას დამიხედეთ! შენ რატომ არ უნდა დაგიჯეროს, თუ ასეთი მშობელი არა ხარ?! (დიდი ვასიკო უკმაყოფილოდ გადაქნევს თავს და გადის. ბესო ცოლთან მიდის და ხმადაბლა ეკითხება).

ბესო — ისეუ იმ ამბავზე მოგივიდათ ლაპარაკი? რა იყო?

ნაზი — რა იყო და მოუხარაშვი რომ არის და უნდელი ხნის ამოღება რომ არ შეუძლია. მაგან როგორ უნდა მოგახბოს ოჯახი, ღმერთო! ვანა ტყუის ის გინა.

ბესო — კარგი, ჰო!.. საერთოდ აღარ გამოვა.

ნაზი — აბა, ამხელა ოცლამა ის ფსხრიკული გოგო ვერ უნდა მოტეხოს? მაგის ხნის რომ ვიყავით... არ გახსოვს, რა დღეში მაგდებდი? გასაქანი აღარ მომეცი, ვიდრე თანხმობა არ მათქმევინე.

ბესო — კარგი-მეთქი. იქნებ, გული შეიცვალა? მაგ ასაკში ყველაფერი ხდებდა.

ნაზი — შენ დღეს რაღაც სხვა პანტზე ამღერდი, ხომ იცი? აქამდე თავს იკლავდი...

ბესო — აქამდე ასე იყო... მაგრამ, კაცმა რომ თქვას, რა გვატყვს სახენი და სამუშაოთ? იმათ იკითხონ! ალბათ, ვასიკოც მიხვდა.

ნაზი — მიხვდა კი არა, ლოქოსავით დაუღია პირი და ელის, როდის მოართმევინ ოქროს სინით. მაგან როგორ უნდა ვაიტანოს თავი, სულ ხომ ჩვენ არ ვეყოლებით, კაცო.

ბესო — გეყოფა-მეთქი, რომ გეუბნები!

ნაზი — გეყოფა, გეყოფა და აგერ, როგორი იზრდება! ნელან ერთი სიტყვა ვუთხარი და მამინეუ ზედ გადაფოფრა მამაშენი. თუ ასე შესტკივა გული, ხომ ხედავს, ბავშვი უფრო იმიტომ იკავებს თავს, რომ ამ სოროსოდენა სახლში ჩვენც ვერ ვეტყვით და ორი ოჯახი ვერ იცხოვრებს...

ბესო — რა სოროსოდენა, ქალო, ტყუაზე ხარ? ჩვენ ათი ნელი ვიცხოვრეთ ერთ ოთახში! კიდევ გყავს ეინმე, მაგის მეტი?

ნაზი — მამის სხვა დრო იყო, გხვაცვალე. თუ ასე ძალიან შესტკივა გული მამაშენს, რატომ არ გადმოვა და თავის ბინას არ დაუთმობს?

ბესო — სუ, ქალო, არ გაიგოს!

ნაზი — გაიგოს, თუ ასეთი. მაგას ხომ არ ჰგონია, ვერ ვხედები, რას აპირებს.

ბესო — აბალი ამბავი!.. რას აპირებს მამინც?

ნაზი — რას და, იმ შენი პატიოსანი ძმისთვის უნდა. დიდი მიხედვარაა საქირო, ხომ იცი.

ბესო — საიდან მოიტანე?! რომ გაიგოს, შეიძლება საერთოდ აღარ მოადგას აქ ფეხი. ან ჩემი ძმა რა შუაშია, წლები ისე გადის, ერთხელ თუ ჩამოვი თბილისში.

ნაზი — ეგ მე მკითხე, ერთხელ კი არა, ძალიანაც მოუხშირა ამ ბოლო დროს.

ბესო — შერე უშლი? ჩვენ თუ ჩაედევართ?

ნაზი — არ ვუშლი, მაგრამ მაშინვე რომ ქალაქის მეორე ბოლოში გავარდებო და მამანებს მიადგება, ჩვენ უფრო ახლოს არა ვართ სადგურთან? ვითომ ვერ ხედები, რა კუჩის წვაც აქვს: შეიღები ნამოეზარდენი, ირ-სამ წელიწადში თბილისში უნდა ჩამოიყვანოს სასწავლებლად და ბინა ნებავს!

ბესო — ბინა კი არა, შენი შენუხება ეხატრება. და საერთოდ, იქ არ ურჩევნია, მამასთან, ცალკე, თავისუფლად. იტყვი რაღაცას!

ნაზი — ურჩევნია და, იმ ბინაში რომ შენი ხატრიანი ძმის ბარტყები ჩაიბუდებენ და შენ მშრალზე დაგტოვებენ, მაშინ გვაგახსენებ. მოიცა! (გადის გააგებული).

ბესო — ახლა ამას უგორე კოჭი.. გეყურება, ნაზი! (გაედევნება).

(მცირე პაუზის შემდეგ იღება კარი და დიდი და პატარა ვასიკო გამოდინან).

პ.ვ. — აბა, მავათი ის მინდა კიდე, ბაბუ, ისედაც დანყვებაზე მაქვს ნერვები.

ღ.ვ. — კარგი-მეთქი, თუ ჩემი ხატრი გაქვს (მოკყავს მავადასთან) მამაშენმა გთხოვა და ნუ აწყენინებ (მიიხედ-მოიხედავს) რა იქნით, ხალხი! განგებ თუ გავიდნენ, რომ არ მოგერიდოს. დაჯექი, გეუბნები, თორემ აღარც მე შევქამ! (გვერდით მიუჯდება) კი მაგრამ... მას მერე სულ არ გინახავს?

პ.ვ. — როგორ არა, მაგრამ სალაპარაკოდ ვეღარ მოვიხელთე. დილით, ხუთი ნუთი რომ აქლდა კონსულტაციის დანყვებას, დედამისმა მოიყვანა მანქანით და დამთავრებამდე მანქანაში უცდიდა. შესვენებაზე რომ მივივდი, თვალით მანიშნა, არაფერი მითხრაო და მეც ვთოხლდ რა!.. გუშინ მთელი დღე ვურეკე, მაგრამ სულ ის ქალი იღებდა ყურმილს. ცოტაც და გავრეკავ რა? ხო არ მივიდე და მამამისს მოველაპარაკო ერთი-ერთზე. თქვას, რა უნდა!

ღ.ვ. — შენი იქ ასე მისულა როგორ შეიძლება! სახლში რომ არ დაგხვდეს და ის შენი სასიდედრო შეგარჩეს ზელში? ან ლაპარაკი რომ მოგივიდეთ და სულ გააფუჭო საქმე?!
პ.ვ. — ეა, ნურც მოფრინდები, ნურც გაფრინდებიო!.. მამს, რა ვენა, ბაბუ. შენ მიდი მაშინ ბებიაშისთან. ნუხელ რომ მითხარი ტელეფონში, ომის დროს ერთად ვსწავლობდითო...

ღ.ვ. — მთელი ორი წელი. სკოლაში ერთად ვსწავლობდით და ფაბრიკაშიც ერთად ვმუშაობდით.

პ.ვ. — უთხარი, რამენაირად ერთხელ კიდე შეეთვისოს დედამისს და მე ვიცო. სხვა თუ არაფერი, მოგიტაცებ! მიხვალ, ბაბუ? მოდი რა, ამ საღამოს...

ღ.ვ. — იტყვი შენც! ეგრე უცებ როგორ მივალ!.. რამდენი წელია აღარ მინახავს ის ქალი!

პ.ვ. — აბა, როდის? ნამოდი რა, ბაბუ. მე ქვევით დაგიცდი.

ღ.ვ. — დღეს არ გამოვა! ბოლოს და ბოლოს, საპარადოდ არა ვარ ჩაცმული. რატომ ვათქმევინო, ამისთანა საქმეზე დალაქული შიკაკით მოვიდაო. არა! ხვალ მივალ, ან ზეგ... გაგაგებინებ.

პ.ვ. — გამოიცვალე შიკაკი. ტაქსი დაგიჭერ და ხელთ გავეყვარდეთ შენთან და გამოვიდეთ...

ღ.ვ. — გაგიქმე? უნდა მოვიფიქრო, რა ვუთხრა იმ ქალს, როგორ ვუთხრა. სამუსაიფოდ ხომ არ მივდივარ. მთელ ჩემს დიპლომატიურ ნიჭს უნდა მოვუხმია. გეუბნები, მივალ! ყველაფერი კარგად იქნება, დამიჯერე. რა გაქვს საწერეილო, თუ კაცი ხარ! რაც მთავარია, ქალი თანახმაა და თუ გაჭირდა, მართლაც მოვიტაცოთ, როგორც შენ თქვი და სულ მშრალზე დავესვათ ის შენი სასიდედრო. შევთანხმდით?

სურათი მესამე

(გუგუშვილების ბინა. ფარდის გახსნისას სცენაზე მხოლოდ ნანაა — ფორტეპიანოს უზის და რ. ლალიძის „თბილისი“-ს ასრულებს. მცირე ხნის შემდეგ პოლიდან ხარის ხმა ისმის. ნანა დაკვრას განაგრძობს, ხარი ვაბით რეკავს).

ნანა — (დგება) ახლა-ეე!.. (წამით სარკესთან შეჩერდება, თმას შეისწორებს, ნიკაპს წინ გაიწინებს და ყელის კუნთებს დაჭიმავს) მობრძანდა ქალბატონი! (აღებს კარს). კოტე!.. ასე ადრიაანად? კიდე უსრამოუნება ხომ არ შეგხვდა, საყვარელო? (კოცნის).

კოტე — არაფერი. პატარა საქმე მაქვს... პო, მართლა, ნანუსი, ზურაბ ვედევანოვიჩმა უნდა გამოგვიაროს. კოლეგიაზე სამინისტროში და იქიდან პირდაპირ ჩვენთან მოვა (სათბს დახედავს) ასე, ერთ საათში, საათნახევარში და აბა, შენ იცი, როგორ გავიმსახინძლებდი.

ნანა — (შეიცხადებს) ნუ, კოტე, როგორი ხარ, გენაცვალე. სამსახურიდან ვერ გადმოპირეკე?! ახლა რა მოგხსნება,

საყვარელო. გინდა, შეერცხე ბატონ ზურა-ბთან?

კოტე — მე ხომ ვიცი, რალაცას მოახერხებ, მოკლედ, საუზმეული და ბოლას — კარგი მზვადი დანარჩენი შენ იცი, რასაც მოასწრებ. ჰო, მართლა, ის არაყი ჩამოასხით, ნითელწაროდან რომ გამოიშვზავენეს საშვიდნოემბროდ. ერთი მაგარი პროექტი მინდა შევტენო და თუ გამოვიდა და მოვანერინე ხელი, კაცი არ ვიყო, თუ ამ ზაფხულს ვარნაში არ დაგვავნოთ შენ და ნინო, „ხალატიე პესკი-იი“.

ნანა — კოტე, ოღონდ ეგ გააკეთე, საყვარელო და არ ვიცი... ჩიფჩიურები ყოველ წელს იალტაში დადიან, ჩვენ კი გაგარას და ხოსტას ვერ გავცდით.

კოტე — ახლაც წავიდნენ! იმდენი უჩიჩიე გედევაზოვიჩი!, პენსიაში უშვებს...

ნანა — არ გადამრიო! ისე კი, მეცოდება, ხომ იცი.

კოტე — რა აქვს შესაცოდი. წყნეთში ჩვენ ავიდიოდით საგზურით, თუ ისინი?

ნანა — რომ არ გამოვიდეს, კოტიკო!

კოტე — არ გამოვად და... (ხელს დამუშტავს და თვალს უკრავს — გამოჭერილი მყავსო) ნუნუს უთხარი, ყასაბთან ჩავიდეს, გაფრთხილებულია.

ნანა — კი, კი, ახლავე. დე-და!.. ყველაფერი იქნება, კოტე, ყველაფერი, მაგრამ ამ გოგოს რა მოეუხერხოთ, მითხარი. რამდენი ვეხვენი, რა არ ვუთხარი, ჩამოვხსენი-მეთქი იმ ბიჭს და შეაყარე კედელს ცერცვი. მთელი საათი ვუცადე, მეტი და... წამოვედი.

კოტე — კარგი, კარგი! (საათს დახედავს) შენს საქმეს მიხედვ, დანარჩენი მე ვიცი. მაგას ხომ არ ჰკონია... რომ ვათამამებ... (შედის თავის ოთახში).

ნანა — ჰო, კოტე, შენი ჭირიშე! შენ დაგიჯერებს. დე-და! არ გესმის, ქალო. რამდენჯერ უნდა დაგიძახო? (მარჯვენა კარიდან მაღალი, სათნო სახის მოხუცი გამოდის — ეს ნუნუა.) კოტემ ბატონი ზურაბი უნდა მოვიდესო. ჩადი ძირს, ჩემი სახელით მივიდესო ყასაბთან... (ნუნუ უსიტყვოდ გაბრუნდა. ვიდრე ის ტანსაცმელს გამოიცვლიდა, ნანამ მერე ოთახიდან ხელჩანთა გამოიტანა, ფული ამოიღო, გადათვალა და ხელჩანთა იქვე, ფორტეპიანოზე მიაგდო.)

ნუნუ — (ბრუნდება ორად მოკეცილი ჩანთებით) ღვინოც ხომ არ ამოვიტანო?

ნანა — რა კითხვა გინდა, ქალო. ორი-სამი ბოთლი „ტიბაანი“ წამოიყოლე, ხომ იცი, როგორ გიყდება კოტე. აჰა, ფული. დაითვალე, ორმოცი მანეთია. (ნუნუმ უსიტყვოდ ჩაიდო ჯიბეში და წასვლა დააპირა)

შენთვის ხომ არაფერი დაუბრუნებ წამოქმამ დილით?

ნუნუ — რა უნდა დაებარებინა?

ნანა — იქნება, სადმე აპირებდა-მეთქი კონსულტაციის შემდეგ?

ნუნუ — არაფერი.

ნანა — აღარ ვიცი, რა მოეუხერო ამ გოგოს. იქნებ, მოლაპარაკებოდი, დედა. შენი უფროსკერა. ჩვენ სიტყვას ფასი ალარა აქვს.

ნუნუ — (უხეშად) მე რა უნდა ვუთხრა, პატარა ბავშვია? სადაცაა 21-ის შესრულდება. გაიგეთ ვინ არის ის ბიჭი, როგორი ოჯახის შვილია. ასე ხელალებით დაშლა გავგონილა? რაკი ნინოს მოსწონს, ალბათ. ურიგო ყმანვილი არ არის. დააცადეთ, თვითონ გაერკვებს, თვითონ გადაწყვიტონ...

ნანა — ვინ არის და კოტესთან უმუშავია მამამისს, სადღაც საბურთალოს ბოლოს ცხოვრობენო, ორთახიანი „ბრუნოვკაში“.

ნუნუ — ნახევარი თბილისი „ბრუნოვკებში“ ცხოვრობს... ვინ არის, რა გვარაა?

ნანა — ვინც გინდა, იყოს. იმისათვის ვზრდები ასე და ცივ ნიახს არ დაკარგავდი, რომ „ბრუნოვკაში“ იცხოვროს?

ნუნუ — „ბრუნოვკაში“ რათ უნდა იცხოვროს, ეს ქარვასლისხელა სახლი ვისთვის გინდა?

ნანა — მანამდე არ აუდგა გვერდები, რომ ზედსიძე შემოვიყვანო! იქნებ, იმიტომაც აეტორიალა ამ თავქარიან გოგოს, რომ აქ იფარფამოს — ჩვენ ჩაეცვათ და დაეახუროთ და „ოვლაგ“ მიეართვათ. სულ მაგ ქუაზე ვარ, ხომ იცი! არ მეყო, მთელი ცხოვრება რომ სხვებს ველოლიავე?.. ჯერ ქმრის მშობლებმა და დეებმა შემჭამეს, მერე ბავშვი, იმის სკოლა, პიონერთა სასახლე, წრეები. აქეთ კოტეს ამხანაგები და თანამშრომლები. მე ადამიანი არა ვარ?.. მშენიერი საქმრო — ჩვეულება მამამისმა. ისეთი სასახლე უდგათ, მეფისნაცვალს შეშურდება. აკადემიკოსი ბიძა, მილიონერი მშობლები. იმ ხალხმა რომ გაიგოს, რომ სხვასთან დანანალებს, ხომ ჩაგვემლება ყველაფერი. თუ შენთვის სულ ერთია, რა მოხდება?

ნუნუ — მე მინდა, ბედნიერი იყოს!

ნანა — ღმერთო, ეს ვინ არის! შენ გინდა ბედნიერი იყოს და მე არ მინდა?! იქნებ, შენზე მეტად რომ მინდა, იმიტომ ვიგლეჯ ნერვებს! არა, მაინც რამ გათქმევინა ეს? მე არ მინდა, ჩემი შვილი ბედნიერი იყოს!

ნუნუ — გააჩნია, ბედნიერებას რას ეძახი!

ნანა — გეყოს ახლა! იმიტომაც არის, ჩვენს ნათქვამს არ იკარებს, რომ მაგ სისუ-

ლელეებით გამოუტენე თავი! (განჩხლებული) ბედნიერებას რას ვეძახი!

ნუნუ - ტყუილადა გწყინს, შეილო. შენ ბედმა დაგზოგა და უზრუნველი ცხოვრება გარგუნა. ასე იყო, თუ ისე, სხვებზე უკეთ გეცნა და გეზურა... ყოველ შემთხვევაში, ბევრს მურდა და შემოგანატროდა... მაგრამ ხანში რომ შეხვალ, და უკან დაიხსებ ცქერას, დაინახავ, რომ სჯობდა სხვა ყველაფერი გკლებოდა და მთავარი გქონოდა: ურთიერთგაგება და სიყვარული!

ნანა - რა დაგემართა, ქალო. რა ჭკუაზე ხარ დღეს?

ნუნუ - ნუ ყვირი! (ხელით ქმრის ოთახზე ანიშნა) მე თვითონ ასე გავლენი ცხოვრება და შენც დაგლუპე. არ მინდა ნინომაც ასე იცხოვროს - ყალბი ბედნიერებით და ილუზიებით.

ნანა - განა არა, კოტე სულ იმას მეუბნებოდა, დედაშენი რალაც ისე მიყურებს, არ ვუყვარვარო. მაშინვე შეგატყუ!

ნუნუ - ვერაფერი დაკვირვებული ბრძანებულა, თუ მე შემატყო, რომ ისე არ მიყვარდა, როგორც უნდა მყვარებოდა და შენ კი ვერა. ან იქნებ, შენი სიყვარული არცა სჭირდებოდა!

ნანა - (შიშით გახედავს ქმრის ოთახის კარს) დედა! რა აგიტყდა დღეს, ქალო! რალა დროს ეგვნია შენს ასაკში! რას ლაპარაკობ, გესმის? სხვებივით არავისში გავუცვლივარ და რასაც მოინაგვრებს, გარეთ არ ფლანგავს და შინ მოაქვს. რაზე შეატყვე, რომ არ ვუყვარვარ?..

ნუნუ - ცოლ-ქმრობა მარტო მონაგარის შინ მიტანა და ღამით ერთად ძილი არ არის! ერთმანეთის მონატრებაა და სიყვარული, უანგარო ზრუნვა და თუ საჭირო იქნება, მსხვერპლის გაღების, თვითშენიერვის მოთხოვნილება!

ნანა - ნეტავი სად ამოიკითხავ ხოლმე ამ ბრტყელ-ბრტყელ ფრაზებს... არ შეგვიკლა თავისი მორიაკით და ყიროდუთი? შენი გაგებით იმ ლანჩაქსა აქვს თვითშენიერვის მოთხოვნილება, რაკი მთელ დღეებს ჩვენს ფანჯრებში ათენ-ალამებს? მაგასთან იქნება ბედნიერი? კაცი, ჩემო კარგო...

ნუნუ - იქნება, თუკი უყვართ!. ნინო ისეთი გოგო არ არის, შეუფერბელთან დაიჭიროს საქმე. დააცადე-მეთქი, თვითონ გაარკვიონ.

ნანა - (გაანჩხლებული) კიდევ შენ ავლუიანებ იმ უტილინო გოგოს, რომ დაიმართლებს ხოლმე სამზარეულოში და ეჭურჩულები! აღარ დავიწახო დღეის ამას

იქით, ნინოსთან ჩაიკეტო და ჩვენს ალმადგე გააქეზო, თორემ არ ვიცი!

კოტე - (გალიზიანებული) აღარც დღეა მოსვენება ამ სახლში, აღარც ღამე! რა არის ეს გაუთავებელი დაევა და ჩხუბი! სხვა ადგილი ვერ მოძებნეთ საკამათოდ?.. იცი, დაღლილი მაგბრუნდი, ერთი ხუთი წუთით მოვატყუებ-მეთქი თვალს!..

ნანა - ო, კოტიკო, არ ვიცოდი თუ გეძინა, გენაცვალე. მაგრამ რა ექნა, ნერვები დამანყვიტა ამ ქალმა. არ მინდოდა მეთქვა, მაგრამ გადარია ბავშვი - ჩვენ ერთს ბევრბნებით, ეს მეორეს და იმიტომაც დადის ასე თავგზააბნეული.

კოტე - ეხლავე მოკეტეთ ორივემ და მე ნუ ჩამრევთ თქვენს საქმეებში! თუ ერთი დაუესტვინე, ხომ იცი?! თქვენი იმისთვის მცალაია სწორედ!..

ნანა - პო, მაგრამ, კოტე... რალა დროს მაგისი...

კოტე - გითხარი, ჩემი გადასაწყვეტი არ არის-მეთქი! თუ არადა, შენი უფრო არ უნდა სჯერადეს ნინოს? მეტი საერთო არ უნდა გქონდეს შეილთან! (ნუნუ აქამდე ამრეზით უსმენდა. ჩანთა აიღო და უკმაყოფილომ გაიხურა კარი. კოტემ ისარგებლა და მისი მიმართულებით გაიწოდა თინ) არ უნდა მისცე ამდენი უფლება! ამას ვინ პკითხავს! ოჯახში ყველას თავისი ადგილი უნდა ჰქონდეს! (ჯიბიდან საათი ამოიღო, დახედა) გითხარი, დაუჩქარე-მეთქი, ჩაგზახენ ქვევით დედაშენი - ერთი საათში მოვა ის კაცი, თქვენი კი, დგახართ აქ და ჩხუბს უნდებთ. აღარც დაგისვენო? სამსახურში არ მყოფნის აყალ-მაყალი?

ნანა - ჰოდა, მარტო სამსახური და საქმე რომ გახსოვს, იმიტომ გენგრევა ოჯახი. რატომ არ იკითხავ, სად არის აქამდე შენი ქალიშვილი? სად დადის, ვისთან დადის? აქამდე არ უნდა დაბრუნებულიყო? შენ სამსახურის მეტი არაფერი გახსოვს და მე ვიჭყლებო?: ყოველდღე ეს უბედურება და გულისხეთქება მაქვს.

კოტე - რა გულისხმებქება? გამაგებინე, რა გინდა თქვა?

ნანა - რა და... რომ მოვადგინე ახლა ყვაილებით და სიმღერ-სიმღერით, ხელი მოვანერეთო, რას აპირებ?

კოტე - როგორ გაბედავენ!

ნანა - რატომ, ახლანდელბისგან განსაკერია? მაგის მეტს რას ვისმენ ყოველდღე - გაიპარა, გაპყვა, მშობლების უნებართვოდ მოანერა ხელი და ათასი ამდაგარი. აი, ახლაც... ამდენს რომ იგვიანებს, სად არის, რას აკეთებს? (განერვიულებული დადის ოთახში) მარტო მე რა შემძლია, რა?

დედაჩემი ჩვენს სანინამდეგოს ჩასწიწინებს, შენ არა და არა გვცალია, ხმას ამოვიღებ და ყვირილს მიწყებ, შურაცხყოფას მაყენებ...

კოტე — ვერა, არა მცალია და ხელიდან სულ აღარ მეცლება! ან იქნებ, თქვენი სისულელეებისათვის ამისთანა ვარიანტი უნდა გავუშვა ხელიდან? სამსახურიც დავკარგო?

ნანა — (დაიბნა) სამსახური რა შუაშია?

კოტე — იმ შუაშია, რომ... ვახეთებს მაინც არ კითხულობ, შე ჩემო... ან ტელევიზორს არ უყურებ? ყოველდღე ერთი და იგივეს რომ ახურებენ? — სახელმწიფო ჩაბარება, სახელმწიფო მიღებაო. პირველად მეც ერთ ყურში შეეუშვი და მეორეში გავატარე, მაგრამ იმ გაერთიანებების საშიშ, რომლებიც ჩაბარების ამ სისტემაზე გადაწყვეთ, ჩვენი ქარხნებიც რომ ენახე, გამოეფიხლდი. იცი, რა არის ეს სახელმწიფო ჩაბარება და მიიღებ კომისია? თანაც ამხელა ქარხნებიც საშეურნეო ანგარიშზე გადასვლა? ხარისხიან პროდუქციის ვერ გამოუშვებ და არ მიიღებენ, ეი. გეგმას ვერ შეასრულებ, ხელფასს ვერ გასცემ! ძველებურად სახელმწიფო კი არ აგინაზღაურებს ზარალს: მოგკიდებენ ხელს და ამოგკრავენ პანდურს — ხელმძღვანელობა არ შეგძლებიაო. მანქანაც გვერდზე დაგვრჩება, ჩემო ლამაზო, ხელფასიც, პრემიებიც, ავარაკებიც და რა ვიცი კიდევ, დაბარებულივით რომ მორადოდა. რაც მთავარია, ვეღარც შემოდან დაგეხმარებიან (ხელით სადღაც მალა ანიშნა და კიდევ უფრო დაუნია ხმას) ვის აწყობს, რომ იმისი რეკომენდაციით დანიშნურებულ ხალხს პარტიცა-პურტყით ხსნიდნენ? იჯდება კაბინეტში და აბოლებს „მარლბოროს“. აღარც რეკომენდაციებს გასცემს ძველებურად და აღარც სიტყვას ნაგახმარს გაჭირვებისას — ხელ შეეცამას არ მიმყოფიანო. აბა!

ნანა — მამ, რა უნდა ვქნათ, კოტიკო, გენცვალე?

კოტე — რა უნდა ვქნათ და ცოტა მეტად გავანძროთ ტ... და, რაც მთავარია, ყველამ თავისი საქმე აეთოს! ვახილე რა თვალები! თქვენი მიეთ-მოეთისთვის მცალია, ზო იცი! შენ უნდა მიხედო...

ნანა — მე შემოდია, კოტე?

კოტე — მე შემოდია იმ მურდალ სასტუმროებში გდება მთელი კვირაობით, იმ ქაჯებთან სუფრაზე ჯდომა და იმათი სადღევარძელოების მოსმენა?!. არადა, თუ არ ჩააკითხე, კარგათ მყოფი. თანაც სულ იმაზე უნდა იფიქრო, არ ჩაგვიჟან, დანომრილი ფული არ შემოგტყონ... მოადგილეს გაიყვან და ნილი უნდა მისცე... და

საერთოდ, ვის სჭირდება ეს ტყუილი ნინო იმისთანა გოგოა, ჩვენს დასტურს აად...

ნანა — არ ვიცი, არ ვიცი... ისეთი საშინელი სიზმარი ენახე ნუხელ, ეთქვი, ხვალ რაღაც მენყინება-შეთქი. ღმერთო, ოღონდ ახლა დაბრუნდეს, არაფერი ისულელოს და მერე მე ვიცი, ღმერთო! (სიწუმში მკაფიოდ გაისმა როგორ გაჩერდა ლიფტი და გაიღო მისი კარი).

კოტე — მოვიდა! რა იცი ეს, ტყუილად რომ გაიხეთქე ხოლმე გულს... (ხმა უწყდება. გარედან მხიარული ხმები და რამდენიმე კაცის ფეხისხმა ისმის).

ნანა — ღმერთო! (ორივენი ცუდის მოლოდინში გაინაბებიან. ხმაური თანდათან მიწყდება და სადღაც წვეთი დაეჯახუნდება კარი).

კოტე — უა, მეც შემამინე, შე ვირიმვილო! ფუ...

ნანა — შეგამინე მე ყოველდღე სულ ამ ყოფაში ვარ. აღარ შემოდია, ნერვით დამანყა, ვინდათ, სამარეში ჩამიყვანო? რა დაგიშავეთ, ამისი ფასი? წელანაც გითხარი, მერე იმისთანა სიზმრებში ვარ... (გარედან კელავ მოისმა ლიფტის კარის ხმაური) აგერ, ღმერთო! ოღონდ მშვიდობიანად დამიღავე ეს დღე, ოღონდ მშვიდობით დამიბრუნდებოდეს და მერე მე ვიცი. ღმერთო! (ისმის ზარის ხმა) ვინ არის? ნინოს ხომ თავისი გასაღები აქვს?

კოტე — იქნებ, არ ნაულია.

ნანა — (თითქმის კივილით) ნაილო! (კვლავ ზარის ხმა). რაღას უყურებ, მიდი, გაუღე. მე მუხლები აღარ შემორჩილება. ღმერთო! (და ვიდრე კოტე კარს გააღებდა, კანკალი აუვარდება წერტილისგან).

ნინო — (შემოდის) მამა, სახლში ხარ? რა არის, როგორ მიყურებთ, მოხდა რამე? (ნანა მაგადაზე დაემხობა და ისტერიული ქეთითი აუვარდება). რა დაემართა? დედა!...

კოტე — კარგი ახლა, თორემ სულ მივლენ-მოვლენავ აქაურობას? (ნინოს) მოკვიდე ხელე, თავის ოთახში გავიყვანოთ, არაფერ მოვიფიქრე. (შეწყვეთ). კარგი, ახლა ამისი დროა? (კარამდე მიჰყვება, გამობრუნდება და ისევ თავის ოთახში შედის). თქვენი...

(პაუზა. იღება ნანას ოთახის კარი, გამოდის ნინო, მაგიდიდან ჩანთას აიღებს და მერე კარში გავა. ისევ იღება კარი და ნანა გამოდის. ხელში ცრემლებით დასველებული ცხვირსახოცი უჭირავს. მივა სარკესთან, თმას შეისწორებს, თვალებსა და უპეებს აკვირდება... შემოსასვლელიდან ზარის ხმა ისმის. ნანა სარკეს მოშორდება და გაგულისებული მიდის კარისკენ)

ნანა - მობრძანდა, როგორც იქნა! (აღებს კარს).

დე. - გამარჯობათ!

ნანა - (ხისტად) გამარჯობათ!

დე. - შეიძლება ქალბატონი ნუნუ ვნახო?

ნანა - მმ... მობრძანდით. ქალბატონი ნუნუ ვასტრონომში ჩავიდა და ახლავე ამოვა. (დაბალ სავარძელზე ანიშნებს) დაელოდეთ.

დე. - (ჯდება) უდროო დროს შეგანუხეთ, ქალბატონო.

ნანა - როგორ გეკადრებათ.

დე. - ოო... (მაგიდაზე ძველებური ბრყელძირა ჩიბუხი შენიშნა) რა შესანიშნავი ნახელავია. შეიძლება, ვნახო?

ნანა - სპარსულია. ჩემს მუღლესს მართვის დაბადების დღეზე.

დე. - მე მგონი, უფრო თურქული უნდა იყოს. (ათვალისწინებს) რა თქმა უნდა. შეხედეთ, საყალიბე ზოლები რა გარკვევით ემშენება... თუმცა, ოსტატს შეძლებისდაგვარად დაუგლუვებია შემდეგ. თანაც, ორნამენტთან ყალიბშია ამოყვანილი...

ნანა - თქვენ ასე კარგად ერკვევით ამასი, ბატონო?

დე. - რას იზამ. ძველი ახალციხელი ვარ. ბავშვობისას ამის მეტი რა მიწახავს ბაზრობებზე.

ნანა - დარწმუნებული ხართ, რომ სპარსული არ არის?

დე. - რა თქმა უნდა. სპარსულს არაბული დამლა ექნებოდა. აქ კი თურქულია. შეხედეთ, აი "ფანი" - ეს მორწმუნეთა განსაკუთრებულ, სულიერ ამბღლებას, ასე ვთქვათ... ეგზალტირებას გამოხატავს... როდესაც ადამიანი ყოველგვარ ამქვეყნიურს ივიწყებს. (ათვალისწინებს) საქრთოდ, ნაცრისფრად გამოშვარი ჩიბუხი დამზადების მაღალი ტექნიკით განსხვავდება სხვა ფერის, მათ შორის მონითალო და ვარდისფერი ჩიბუხებისგან. სპარსული ჩიბუხი კი, როგორც გითხარით...

ნანა - ეტყობა, თქვენ მართლაც ურიგოდ არ უნდა ერკვეოდეთ ამასი, ჩემო ბატონო. თუ შეიძლება აქეთ ნამობრძანდით, აღმოსავლურ ოთახში ჩემს მეუღლეს მონითალო ჩიბუხების მთელი კოლექცია აქვს.

(გადიან. იღება მეორე კარი და ნინო გამოდის. ხელში ნიგინი უჭირავს. მცირე ყოყმანის შემდეგ ნანას ოთახის კარს შეაღებს და შეიხედავს. შერე დაყურებს, გამობრუნდება, ტელევიზორს ჩართავს და სავარძელში მოკალათდება, დაბალ მაგიდასთან ტელევიზორის ხმაზე სამუშაო ოთახიდან კოტე გამოვა).

კოტე - შენ ხარ, ნინო? დედაშენს როგორ არის, ცოტა გაუარა? (ნინო თავს უქნევს) სად არის?

ნინო - ეტყობა, სტუმარი მოუვიდა. აღმოსავლურიდან ისმის ლაპარაკი.

კოტე - ქვამა ვაქ გინდა, რომ უკვე ჩაუფქვი. ხვალა გაქვს გამოცდა? (ნინო თავს აქნევს) პო, რა მიწდოდა შეთქვა, შეიძლება ასე გაანერვიულო დედა?

ნინო - ხომ ვითხარი, მამა, პროფესორის კრება გვექონდა. დეკანი დავგესწრო და ძალიანაც რომ მდომოდა, ვერ გამოვიპარებოდი. დაერეკე, ტყუილად არ მელოდო-მეთქი. მეტი რა უნდა მექნა?!

კოტე - მოკლედ, ახლა ამისი დრო არ არის: ზურბა გედევანოვიჩი უნდა მოვიდეს და მერე მე და შენ სერიოზულად მოვილაპარაკებთ.

ნინო - კი, ბატონო. (ღიმილით) ისე, ამ ბოლო დროს, ბატონმა ზურაბმა ძალიან მოუხშირა ჩვენთან სტუმრობას.

კოტე - (მკაცრად) ნინო! არც მე და არც დედაშენი ისე ძველმოდურ ხალხს არ ევეუთენით, და სულ არ მიწდა, რომ დაგამოლოთ, ან შენი სურვილის წინააღმდეგ... მაგრამ... შენც უნდა გაგვიჩიო ანგარიში. დარწმუნებული ხარ, რომ ასეთი ვარიანტი კიდევ გამოგონდება ცხოვრებაში?

ნინო - მამო... უნდა ვიქტაროთ, მამა. არ გადაიფიქროს იმ კაცმა.

კოტე - ამას უყურე, რომ მაშაყირებს კიდევ... ხომ არ გავიწყდება, რომ კოტე გუგუშელო ვლაპარაკები?! ისე იქნება, როგორც მე ვამბობ, გესმის?! ხმას რომ არ ვუნეე, შენ ხომ არ გგონია?!

ნინო - კარგი რა, მამა. ვითხარი, არ მომწონს-მეთქი ის კაცი! დაგჭირდებათ, ვერ რა დროს შენი ეგ არის, უნდა ისხველო, ინსტიტუტი დაამთავრო და დაგჭირდებათ, არიქა, კიდევ შეგხედება ასეთი ვარიანტი ცხოვრებაშიო. მართლა პატარა ბავშვი ხომ არა ვარ?!

(ნიგინს ხმაურით დახურავს და ისევ თავის ოთახში გაეარდება)

კოტე - ნინო! ის დროა, გუდა-ნაბადი ავიკრა ამ სახლიდან! (მუქარით დაქნევს თავს, ტელევიზორს გამორთავს და გადის. იღება აღმოსავლური ოთახის კარი და ნანა და დიდი ვასიკო უკვე შეგობრული ბაასით გამოდინან).

დე. - კარგით, ქალბატონო ნანა, შენავალ. როგორც ჩანს, ნუნუ იგვიანებს და აღარ შეგანუხებთ.

ნანა - რა შეწუხებაა. ისე საინტერესოდ მესაუბრეთ. ახლა უკვე მეც მეცოდინება მათი ვარჩევა. დედა, ალბათ, სადაცაა მოვა

და რომ გაიგებს, ჩვენთან იყავით და არ დაელოდეთ...

დ.ვ. — (საათს დახედავს) რა ექნა, ხუთი-სთვის ერთ ადგილზე რომ არ ვიყო, არ შეიძლება: ხვალ-ზეგ გამოვივლი, ქალბატონო ნანა... თუ თქვენ წინააღმდეგი არ იქნებით.

ნანა — როგორ გვეადრებათ, ისრით. რაც შეეხება იმ ამბავს კი. ნელანაც გითხარით, მე სერიოზულ მნიშვნელობას არც ვაძლევდი. რა დროს მაგათი ეგ არის-მეთქი, ჯერ ხომ სულ ბავშვები არიან. ისწავლონ, ინსტიტუტი დაამთავრონ და მერე ვნახოთ... თუ კიდევ გექნებათ სურვილი. დიახ, დიახ. ჯერ რა ტყუა მოიკითხებათ?

დ.ვ. — გეთანხმებით, გეთანხმებით, ქალბატონო ნანა, მაგრამ... მეორამ მხრივ, თუკი ასე უყვართ ერთმანეთი, ცოდონი არიან. განა უმალლეს მერე კი არ ამთავრებენ ხოლმე? რამდენიც გნებავთ.

ნანა — ამთავრებენ, მაგრამ ვაი, იმ დამთავრებას. განა ჩემს წინიკოს ზოგიერთივით სამზითოვად უნდა დიპლომი! ასპირანტურაზე ფიქრობს, მეცნიერულ მუშაობაზე და ხარისხზე. რატომ უნდა გადაყაროს წყალში ამდენი შრომა? მესხეთი კლასში იყო ნორჩ ნატურალისტა ნრეში რომ მივიყვანე სკოლაში. მეექვსეჯიდან კი უკვე ჰიონერთა სასახლეში ვატარებდი. ყოველ მერეც დღეს, საბურთალოს ბოლოდან... მაშინ ჩვენ საბურთალოზე ცვხოვრობდით...

დ.ვ. — პო, მაგრამ... ქალბატონო ნანა, განა ჩვენ...

ნანა — არა, არა, ბატონო ვასიკო. გავიწყდა არ მინდა. როგორ გვეადრებათ. მე ხომ ვიცი, რომ ყველაფრის დათმობა მოუხდება. თვითონ მაინც არ შექონდეს მწარე გამოცდილება: მთელ კურსზე თითოთი საჩუქრები სტუდენტს ვიყავი, ყველასაგანი გამოირჩეული. პროფესორები რას არ მინიანსარამეტყველებდნენ, მაგრამ... გავთხოვდი და თუმცა, დედაჩემიც და მეუღლის მშობლებიც სულ თავს მეუღლებოდნენ, ყველაფერი წყალში ჩამყარა. ოჯახი, ბავშვი... ჩემი მეუღლე მაშინ უკვე დიდ თანამდებობაზე მუშაობდა, ნაცრობი არ გვაკლდა და მთხოვნილი... ასე რომ... ძალიან ვთხოვთ...

დ.ვ. — კი, ბატონო. თქვენც მართალი ხართ, მაგრამ ნუ დაეუშლით მაინც. შეხვედრები რომ აეუკრძალოთ და გავლიზიანოთ, შეიძლება, უარესიც ვაკეთონ...

ნანა — (ყალბი სიცილით) რა უარესი? თქვენ მე მაშინებთ, ბატონო ვასიკო.

დ.ვ. — მოგესხენებათ, ადმინისტრაციული მეთოდი ყოველთვის საწინააღმდეგო რეაქცია იწვევს. მით უმეტეს, მათ ასაკში! ხომ გავიგონიათ, აქრძალული

ხილი ტყილიაო, თორემ მე უმეტეს მთლიანად! მით უმეტეს, რომ წინის ინსტიტუტის დამთავრებამდე ვერც წარმოუდგენია ოჯახს მოუკიდოს. შესანიშნავი გოგონა გყავთ, ქალბატონო ნანა! ტყვიანი, დაფიქრებული... ბედნიერი დედა ბრძანდებით. მე გარეგნობაზე აღარაფერს ვამბობ...

ნანა — დიახ, დიახ... გმადლობთ. აბა, როგორ... (საუბრით მივლევ კართან და სწორედ ამ დროს ზარის წერიალიც გაისმის). აი, დედაც მოვიდა. (აღიბს კარს).

ნუნუ — (შემოდის დატვირთული და ჩანთებს იქვე, კართან დაჰყრის). უკ, ამომივიდა სული...

ნანა — (ვითომ მსუბუქი საყვედურით) სადა ხარ აქამდე, ქალო. როდის რას მოვასწრებთ, მაინცდამაინც ახლა მოგინდა დავვიანება? (ახლად შენიშნა, რომ ნუნუ ვასიკოს უყურებს და გაახსენდა სტუმარი). პო, ბატონი ვასიკო გვესტუმრა და რომ დავიგვიანე, აღარც ის იცდის, საჩქარო საქმე მაქვსო.

ნუნუ — ბატონი ვასიკო?! რაო, რისთვის შენუხებულა?

(მოულოდნეად ლიფტის მხრიდან ხმამალალი ლაპარაკი და ფეხისხმა მოისმა და ნანას გული გადაუქანდა).

ნანა — ვაი, მე, მკონი, ბატონი ზურაბია. რამდენჯერ გითხარი, აქ ნუ იცი-მეთქი ამ ჩანთების დაყრა, სამზარეულოში გაიტანე!

ნუნუ — გაიტანე მერე! ხომ ხედავ, სულს ძლივს ვითქვამ. თუ მე ამ სიმაღლე კიბებზე ამოვიტანე, შენ სამზარეულოში ვერ უნდა გაიტანო? (დაიხრება ასალეხად. დიდი ვასიკო ვერ მოითმენს და დასახმარებლად ნაეტანება). (მკაცრად) არ არის საჭირო, მე თვითონ! (გაღის).

ნანა — (აღმოთხებული) დედა!

დ.ვ. — (კარს გამოაღებს). არაფერია, ქალბატონო ნანა. ეტყობა, ხასიათზე ვერ არის. სხვა დროს გამოვივლი. ერთი სიტყვით, როგორც შევთანხმდით. კარგად ბრძანდებოდეთ!

ნანა — ნახვამდის (მიხურავს კარს).

კოტე — (გამოდის თავისი ოთახიდან) ვინ იყო, მე ხომ არ მიკითხა ვინმემ?

ნანა — ვინ და, გავცილებია, კოტე. იმ ყმანვილის პაპა, ნინოს რომ დასდევს. ვითომ ნუნუს ნახვა უნდოდა...

კოტე — რა გახდა ეს ხალხი, რომ ევლარ მოვიწყობით. იმდენს იზამენ, მართლა ამოუბაძულებინებ კუდს სამსახურიდან იმ ვაჟბატონს. დავიბარე, კარგად შევახურე და გავაფრთხილე — მიხედვ-მეთქი შენ შვილს, თორემ იცოდენ, ევლარ მოვრიგდებით. დამპირდა, კარგად და ახლა მამამისი მომიგზავნა?

ნანა — იქნებ, ბიჭმა გამოგზავნა?

კოტე — არ ვიცი მე! ოჯახის უროსი ის არის, და პასუხიც იმან უნდა აგოს! რაო, რა უთხარის?

ნანა — რას ვეტყვოდი, რა დროს ეგ არის, ჯერ უნდა ინსტიტუტი დაამთავრონ-მეთქი, ცხოვრება ნახონ... ჩვენ სერიოზულად არ ვუყურებთ-მეთქი მაგას.

კოტე — ნინომ გაიგო?

ნანა — არა. თავის ოთახშია.

კოტე — ნუნუმ?

ნანა — კარებში შეხედა და ისე დაუფეთა ანგელოზები, არა მგონია, კიდევ გამოიხელოს აქეთ.

კოტე — ეგ ძალიან კარგი, მაგრამ... რალა მაინცდამაინც დედაშენთან მოვიდა?

ნანა — შენს ქალიშვილს კკითებ... ალბათ, უთხრა, რომ ბებია თანაურძრძობს და...

ნუნუ — (ბრუნდება უკვე საშინაოდ ჩაცმული) ნაბრძანდა? (სიძე-სიდდერო ერთმანეთს შეხედავენ, კოტე შებრუნდება და გაუვა).

ნანა — (ღიმილით) რა არის, ქალო, შეიძლება ასე შეხედე? რაც უნდა იყოს, სტუმარია.

ნუნუ — ალბათ, ღირსი იყო. რაზე მობრძანდა მაინც, ჩემგან არ ნებადა?

ნანა — როგორ ღირსი... (ნანამ დამთავრება ვერ მოასწრო, კარი გაიღო და მის-ალბებში ნინო გამოვიდა) ნინიკო, მე ნილაბი უნდა გავიკეთო, დედიკო. ხედავ რას მივაგს კანი. შენ ბებიას მივებმარე, ერთ საათში ბატონი ზურაბი უნდა მოვიდეს და შენს გა-დაპკიდებს, ყავის დაფუტაც კი დამაბეინყდა.

ნინო — დავეფუტი წელან.

ნანა — მართლა? აბა, წავალ და მერე მეც წავახმარებ ხელს. (გადის).

ნუნუ — სად იყავი აქამდე, შვილო. ხომ იცი, როგორ ნერვიულობს, როცა იკვიანებ. არ უნდა დაიბარო, თუ აპირებ სადმე?

ნინო — ოო, კრება გეკრწნა, ბე, კრება! ბოლო ზარი დაირეკა თუ არა, ნამოცუცი-ვდით — არავის არ უნდოდა დარჩენა, მაგ-რამ ჯგუფხელმა დეკანი შემოიყვანა და რალაც ეიზამდით. ხომ არ გატყუებთ არა, მენ რალა მოვიციდა?

ნუნუ — ის მომივიდა, რომ თუ მართლა ასე გიყვარვარ, რას მიმალავ? თუ ასეა აქამდე, აქამდე არ უნდა გეჩვენებინა ის ბიჭი?... დედა მართალია! აბა, შენი თავი ნარმოიდგინე იმის ადგილზე — არ იტყოდ შენი შვილი ვისთან დადის, აღარც გითხრას?

ნინო — კარგი რა, ბე. ბავშვი ხომ არა ვარ. ვერა ვხედავ, რაზეა ჯობრბუნული, ან ბატონმა ზურაბმა რისთვის მოუხმირა ჩვე-ნათა სტუმრობას? თეატრი წავალთ და ვი-თომდა შემთხვევით, ისინიც იქვე აღმოჩნ-დებიან, კონცერტზე წავალთ, ისინიც იქ

არიან... ვერა ვხედეები? გაიგონ, რომ ანტონის იმისი სასახლე მაინტერესებს და ბატონი მელიონერი მშობლები. მე სხვა მიყვარს.

ნუნუ — (შეაცრად, მაგრამ ხმადაბლა) არ გიყვარს. რომ გიყვარდეს, ამდენს არ გე-ალაპარაკებდა. თუ გადამწყვიტე, უნდა თქვა და მორჩე.

ნინო — პოდა, ვთქვი და მოვრჩი. შეგი-ძლია იმათაც უთხრა. მაინცდამაინც ზოგიერთებივით...

ნუნუ — არა, მე მაგას არ ვეტყვი, შვილო. ჩემზე უკეთ იცი, როგორ მოიქცე, მაგრამ... თუ დაინტერესებული ხარ, რომ სწორედ ის არის... სიყვარულია და არა უბრალო გატაცება, ხელს ნუ ჰკრავ. პირველ სიყვარულს სულ სხვანაირი გაფ-რთხილება უნდათ, სხვანაირი არ ვიცი, იქნებ, მერე უფრო დიდიც იყოს და ძლიე-რიც, მაგრამ ადამიანის ბუნება ასეთია, როგორც კი პატარა წყნა შეხედება, გაუგ-ებრობა და უსამოვნება, მაშინვე პირველი ახსენდება, ტკბილ მოგონებად რომ ქცეულ-ა და თავს ირწმუნებს, რომ ის იყოსთან ასეთი რამ არ მოხდებოდა, იქ, იქონ ნა-მდვილი სიყვარული. ასეა თუ ისე ცხოვრე-ბაშიც ბევრს შევხვდებოვარ, სინანულის ცრემლებს რომ ღვრიდნენ და მისტიროდნენ პირველ სიყვარულს და ამის მეტი რა ნამიკითხავს, ან მინახავს კინოში თუ თეატრში. ეტყობა, მთლაც ვილაც მოცილილის მოგონილი არ უნდა იყოს! შეი-ძლება, ცხოვრებაში ბევრს შევხვდეთ, სულ თვალ-მარგალიტში და ოქროში ჩაგსვან, მაგრამ... ის მაინც არ იქნება, მეორედ აღარ მოვა.

ნინო — ბებო, შენ და ვგენი?... ყოჩაღ!

ნუნუ — ვითომ რომ, მე ახალგაზრდა არ ვიყავი?!

ნინო — ჩემი ბე! (მოხევევა) შენი ჭირიმე! ხომ ვიცოდი, რომ ძალიან, ძალიან გიყვ-არდი, მაგრამ ახლა დავრწმუნდი, რომ კიდევ უფრო ძალიან გყვარებივარ.

ნუნუ — გამიშვი, კარგი! (გაუშვებინა) მეტი ხომ არ გინდა. ლაპარაკს გადააწყლოე და სადღიო გასაკეთებელი დამრჩა. თუ მა-რთლა ეგრე გიყვარვარ, ნამოდი, მომეხმარე. სულ იმას რომ ამბობ, რა კარ-გად ამზადებო, არ გინდა, გასწავლო?

ნინო — სხვა დროს რა, ბებო. თემა მა-ქვს დასაწერი.

ნუნუ — მე რომ მოხმარება დამჭირდე-ბა, მაშინ გამოგვიჩნდება დასაწერი და საზეპირო! (გადის სამზარეულოში)

ნინო — (შეჰყვება) ჩემი ბებო! რა ქნას, რომ ისეთი ზარმაცია და უქნარა შეილი-ვილი ჰყავს. არა, ბე? მოდი, გაკაცო.

ნუნუ — იქით გაინი, ახლა მოუნდა კოცნა და მოფერება. მე ხომ ცას არ გამოვუკერებ, შვილო, და აღარც შენა ხარ პატარა. დღეს-ხვალ გათხოვდები და ოჯახის პატრონმა ქალმა საქმლის კეთება არ უნდა იცოდე? აი, მითხარი, რისი მომზადება შეგიძლია, რას გააკეთებ უცხო ოჯახში რომ შეხვალ?

ნინო — ოო... სულ მაგაზე ვფიქრობ, ვილატ კიმათ როგორ ვუკეთო სადილები!

ნუნუ — ვინ ვილატყევს. აბა, რას იზამ, შვილო?

ნინო — რას და... ვიფრე ჩვენ დავამთავრებთ და ეგ ამბავი მოხდება, კოოპერატიულში შევალთ.

ნუნუ — მერე, კოოპერატიულში რომ იქნებით, ვინ გაგიკეთებ?

ნინო — ვინ და... (გაბარებული) შენ ნაკიყვან, ბე. შენ ხომ ასე გიყვარვარ. მე კიდევიმომუშავებ.

ნუნუ — ნახა გამოსავალი მე და დედაშენი, ღმერთმა დიდხანს გიცოცხლოს, როდემდე გაგყვებით? როცა შენ ჩვენი ხნისა მოიყრები და შვილები, შვილიშვილები, რძელები და სიძეები დაგებევიან, მაშინ? ხომ მოგიხდება სამზარეულოში ტრიალი?

ნინო — ოჰ, იმით დაუდგები მოსამსახურე!

ნუნუ — აი, თურმე როგორი ყოფილხარ. ესე იგი, მე მოსამსახურე ვარ, არა?

ნინო — კარგი რა, ბე. სიტყვაზე დამიჭირო? თან, შენ ხომ საკუთარ სახლში ხარ, სხვისი ოჯახია? ბე! სულ არ მიწოდდა შეწყენილებინა შენთვის...

ნუნუ — (თავისთვის). სწორია, მოსამსახურე ვარ, აბა, რა ვარ!

ნინო — ბებო! (დიქტორმა რალაც გამოაცხადა რეპროდუქტორში და მერე წყნარი მელოდია დაირხა). გაიგონე? შენი საყვარელი ვალსებია. აუუნო?

ნუნუ — აუნიე, აუნიე. (გულწინყვეტილი იკეთებს წინსაფარს და საქმეს შუდგება. ნინო დარცხვენილი დგას კართან, უნდა შევიდეს და შერიგოს ბებია, მაგრამ ვერ მოუხერხებია. მერე წიგნს აიღებს, იქვე, კუთხეში ჩამოვადება და კითხულობს. ვალსის ხმა ძლიერდება და თანდათან მთელ ბინას აესებს. ნუნუ საქმეს შეეშვება, დანით ხელში დგას და ჩაფიქრებული ისმენს. ისე, რომ ნინო ვერ ხედავს. ასე გადის თითქმის ერთი ნუთი, მეტი).

ნინო — (გამოურკვევა და ჩაფიქრებულ ნუნუს რომ დაინახავს, სიცილით ნამოვარდება) რალაც მიგვწა, ბებო. (სამზარეულოში შვირბენს და ვაზუქურიდან ქვაბს გადმოდგამს. მერე კარს გამოაღებს, რომ დამ-

ვარი ხახვის სუნი გარეთ გაუფრთხილებს... უკვე გვიანია)

ნანა — (შემოდის უკმაყოფილო სახით) რა დანვით, სახლში აღარ დაიდგომება. მაინც დამინც დღეს აგიტყდება ყველაფერი? სადაცაა მოვა ის კაცი.

ნინო — (გულლიად) ვალსს უსმენდა და ფიქრებში გაერთა.

ნანა — ეტყობა, იმ ვაჟბატონის დანახვამ აურია დავთრები, ძველი დრო გაასხენდა... არადა, როგორ ვერ ვიცანი... კოტეს რომ არ ეთქვა... (კიდევი აპირებდა რალაცის თქმას, მაგრამ ნუნუს გამოხედვა დაიჭირა და ვაიცლა ამჯობინა. ისევე საძინებელ ოთახში გავიდა).

ნინო — ვინ ვაჟბატონი, ბე?.. (ეშმაკურად) ის ხომ არ არის, რომ აღარ მეორდება?.. (ხელს მოხვევს) ნეტავი ვიცოდე, რამ შეყვარა ეს ვალსები. (დაატრიალებს).

ნუნუ — მოიცა, შვილო, არ ნამაქციო. შენ თუ გგონია, რომ თქვენი ბროუკ-დანსი და სხვა მისთანა სისულელეები სჯობია ვალს!

ნინო — რა ვიცი, აბა, ბე. რამდენჯერ მოინდომე, გესწავლებინა, მაგრამ... რალაცანი უბრალოა და... ცოტა მოსაწყენიც.

ნუნუ — ეგ თქვენი ბროუკი კი ცარიელი რიტმია, მეტი არაფერი. სულელური მანქვა-გრებვა და ფეხნის ბაკონი. ვალსს მაგას შევადარებ?.. სწორედ მაგ უბრალოებაშია სიღამაზე. თითქოს კი არ ცეკვავ, პაერში ფრენ, მინაა არცებები... და თანაც ერთმანეთისადმი ისეთივე რიდი, მოკრძალება იგრძნობა, როგორც ქართულ ცეკვაში. იცინე, იცინე, თუ თვიონ არ გიკეკეკია, ვერც გაიგებ. თვიონ უნდა იგრძნო, გამოსცადო, უყურე. (ცეკვავენ. ვალსის ხმა თანდათან ძლიერდება).

ნინო — მეც არ მიკვირდა, რა ნახა-მეთქი ამ ვალსებში, რატომ უსმენს ასე. ბე-ბო!. (ცეკვავენ) რა საოცარია, არა? ახლა როგორი ძველმოდური ჩანს და თქვენ დროს, ალბათ, ექსტრამოდად ითვლებოდა. ამიტომაც არის, რომ თქვენი თაობის ხალხი სულ ამის ქება-მოგონებანია. იმ დღეს ვასიკოს... კო, ვასიკოს ბაბუსთან ვიყავი. იცი, რა კარგი მოხუცია, ბე, ნაკიბი... წიგნები დამჭირდა და ვასიკომ ბაბუაჩემს აქვსო. პოდან, ლაპარაკში იმანაც მაძინე ის გაიხსენა, ვილატ გოგოსთან რომ ცეკვავედა ხოლმე ახალციხეში.

ნუნუ — (შეერთა) სადა?

ნინო — ახალციხეში. თურმე ომის დროს თეატრში იმართებოდა ცეკვები. ჯარისკაცები უკრავდნენ ანტრატქები... რა სანახაობა იქნებოდა, არა, ბე?

ნუნუ — მოიცა, რა გვარია ის შენი ვასიკო?

ნინო — ტატიშვილი. მაღალი მოხუცია, ცისფერთვალა... უი, თქვენც ახალციხეში არ ცხოვრობდით ომის დროს?

ნუნუ — ჩემზე თქვა რამე?

ნინო — არა, ბე. ისე გაიხსენა, ჯარისკაცების სასულე ორქესტრი მოდიოდაო. შენთან ხომ არ ტყეკავდა ხოლმე?

ნუნუ — მოიცა, მოიცა. იმიტომ იყო წელან აქ? იმიტომ მობრძანდა, მეც არა ეთქვი!

ნინო — სად იყო, ბე? ვასიკოს ბაბუა იყო აქ? მერე?

ნუნუ — მეც არ გამოკვირდა, რამ მოიყვანა-მეთქი? მამ, იმისი შვილიშვილია?

ნინო — რაზე იყო, შენ ელაპარაკე?

ნუნუ — ეგლა მაკლდა, ელაპარაკე! ზედაც არ შევხედე! მამ, იმისი შვილიშვილია?

ნინო — ის არის, ბე?.. ერთად დადიოდით?

ნუნუ — დაედიოდით კი არა, მთელმა ახალციხემ იცოდა ჩვენი ამბავი. სახლშიც მოდიოდა. მამა წინააღმდეგი იყო, მაგრამ დედაჩემს ძალიან მოსწონდა.

ნინო — მერე, ბე?.. განყენინა? რატომ დაშორდით?

ნუნუ — მე რა მანყენინა. თავისთავს აწყენინა.

ნინო — მერე რა მოხდა, ბე? კვირაობით თეატრში რომ დადიოდით და ტყეკავდით...

ნუნუ — არაფერი. უწყება მოუვიდა და ჯარში წაიყვანეს. ფრონტზე...

(სცენა ბნელდება. ვალსის ხმას ჯერ ხალხის გუგუნის და გაუგებარი შეძახილები ფარავს, მერე ორთქლმავლის კივილი და ქშენა...)

ნინო — ვასი-კო! ვასი-კო!.. (ხალხის გროვიდან ეძახის ვაგონის ღია კარში მდგომს)

პ.ვ. — ნუნუ!.. აქეთ-აქეთ! (ჩამოხტება და მოეხვევა) რად დაიგვიანე? მე მეგონა, აღარ მოხვიდოდი.

ნინო — როგორ არ მოვიდოდი. მამ, რას ეიზამდი, არ ვაგაცვილებდი?.. მორიგე ვიყავი და ძლივს დავეთხოვე. აი, რალაცემები მოგიტანე!

პ.ვ. — ნუნუ!

ნინო — იცოდე, თავს გაუფრთხილდი, გესმის? შენ რომ რამე დაგემართოს, თავს მოვიკლავ!

პ.ვ. — ნუ გემინია, არაფერი მომივა. მხოლოდ შენ იყავი კარგად.

ნინო — ძალიან გიყვარვარ? ვასიკო!..

პ.ვ. — ძალიან. შენ, გიყვარვარ?

ნინო — რას ამბობს, ვასიკო. მიყვარხარ კი არა...

უხეში ხმა — აბა, ყველანი ვაკონებში, სწრაფად! გადის მატარებელი!..

ნინო — შენ არ იდარდო, გესმის? მე დაგიცდი. რამდენიც უნდა დაიგვიანოს, დაგიცდი! ხომ დაბრუნდები? მითხარი, დავბრუნდები-თქო, ვასიკო.

პ.ვ. — დავბრუნდები. მხოლოდ კიდევ ერთხელ მითხარი, რომ გიყვარვარ.

ნინო — მიყვარხარ, ვასიკო.

პ.ვ. — რომ ძალიან, ძალიან გიყვარვარ.

ნინო — ძალიან, ძალიან მიყვარხარ, ვასიკო.

პ.ვ. — და რომ სულ ასე გეყვარები, არ დამივიწყებ!

ნინო — მეყვარები, ვასიკო. სულ ასე მეყვარები! მხოლოდ თავს გაუფრთხილდი და წერილები არ დამიგვიანოს ვასი-კო!.. ჩაზვალ თუ არა, მომწერე, გესმის?.. სულ ორი სიტყვა, რომ ვიცოდე სადა ხარ, ვასიკო! ვასიკო!

პ.ვ. — ნუნუ!

(მათ ხმას საბოლოოდ ფარავს საერთო აურზაური, დაძრული ორთქლმავლის შეკივლება და ქშენა. ვალსის ხმა ძლიერდება...)

მეორე მოქმედება

სურათი მეოთხე

(გუგუშვილების ბინა. ფარდის გახსნისას სცენაზე მხოლოდ ნინოა. დაბალ მაგიდასთან ზის საეარმელში და კითხულობს. ისმის ტელეფონის გაბმული ზუმერის ნინო წიგნს გადაადებს და ყურმილს მისწვდება.)

ნინო — ალო! ეერ გავიგე. ყურმილი რომ მე ავიღე? (იციინის). მარტო ვარ. დედა და მამა სტუმრად არიან, ბებია მეზობელთან გავიდა. რა არის ვასიკო, წახვამი ხარ? კონსულტაციაზე არ წავსულვარ, გავაცდინე! ხვალ დაგიოქვავ, ვასიკო, ვერ ჩამოვალ! ევრც ხუთი და ევრც ერთი წუთით. არა! კი, ბატონო, ამოდი. მაგის გარანტიას გაძლევ, რომ ხუთ წუთში არავინ მოვა. ამოდი, ამოდი! (ყურმილს დადებს, სარკესთან მივა და თმას შეისწორებს. ისმის ზარის ხმა. მიდის კართან და ალღებს).

პ.ვ. — (ბარბაცით შემოეყვდება კარში — ეტყობა, ზედმეტად იმთერალებს თავს). შეიძლება? არ შეგანუხებდი, მაგრამ... რაკი ხუთი წუთის გარანტია მომეცი.

ნინო — ჩემი სიკვდილი! აკი ნასვამი არა ვარო? ვასიკო!

პ.ვ. — ნასვამი კი არა, კაი მაგარი გამოსირებული ვარ, ბითური. კაროჩე, კარგად მომტეხე, ტექნიკურად. არ იფიქრო საჩხუბრად მოუვდი. პროსტო, მინდოდა შეთქვა, ვსოი-მეთქი, ავახვიე, ყველაფერი გასაგებია!

ნინო — რა არის გასაგები, ვასიკო. რას სულელობ?

პ.ვ. — კარგი რა, დღეს მაგას ვილა ჭამს! ნუცას სკოლაა? — დედა არ მიშვებს, სამეცადინო მაქვს... როდემდე უნდა ვიდგე დებოლით იმ ავთიაქის წინ?

ნინო — ვასიკო, არა სჯობია, ხვალ შევხედეთ? ჩვენები რომ დაბარუნდნენ და ამ სახით გნახონ, რას იტყვიან?

პ.ვ. — ჯერ ხუთი წუთი არ გასულა და თანაც, ხვალ რა, გამოვიშვებენ?!

ნინო — კარგი, თქვე, რა არის გასაგები, რა გინდა მითხრა.

პ.ვ. — რა და... ის რეფერენტი რომ დადის თქვენთან, ვარდოსანიძის ძმის-ვილი.

ნინო — (ღიმილით) აა... შენ ეგ ვინ გითხრა?

პ.ვ. — რა მნიშვნელობა აქვს, ვინც მითხრა. ხომ დადის? ისიც და მისი აკადემიკოსი ბიძაც.

ნინო — და შენ გჯერა ეგ? ვასიკო!

პ.ვ. — მაინც რატომ არ უნდა მჯეროდეს, რისთვის სხედან ყოველკვირას თქვენთან?!

ნინო — (მოულოდნელი გააფრთხილებით) თუ გჯერა, მაშინ რისთვისილა მოხვედი, მითხარი, თუკი იცი, რომ სხვა გამოჯობინე და იმას მიეყვები, რალად დამდეგე?! (პაუზა) ახლა კი ვხედავ, ვინცა ყოფილხარ. ტყუილად კი არ გამაფრთხილა ბებიაჩემმა, როცა შენი გვარი გაიგო...

პ.ვ. — იცი რა! მართლადამართლა... (უპაპყოფილოდ აიქნევს ხელს) რაკი ხმას არ ვიღებდი, არ ვანყვინო-მეთქი...

ნინო — თორემ რას იტყობი?

პ.ვ. — იმას რომ ფიცი შექონდათ ნათქვამი, მაგრამ... სხვას გააყვა და ახლა... აქეთ ანვება.

ნინო — როგორ არა გრცხვენია, ვასიკო? ხომ იცი, რომ ნუნუს ვაზრდილი ვარ და ჩემზეა გადაყოლილი. შენ რომ მართლა ვიცვარდე და ცოტა ისეთი ბიჭი იყო, ასე მატყუნდი გულს? რა უფლება გაქვს, ასე მელაპარაკო ბებიაჩემზე?!

პ.ვ. — შენ რა უფლება გაქვს, რომ ასე ლაპარაკო ბაბუაჩემზე? ხომ იცი, როგორ უყვარხარ და პატივს გცემს... რალას დამდეგო, რომ მეუბნები, გეთქვა რა... (პაუზა)

კარგად შევსა
უფრო იმაზე მწყდება გულწრფელად და
დაწყვიტე... რას დამაყენებ ხოლმე საათობით ავთიაქის წინ, ყველას დასანახად და სამასხროდ. სხვისგან უნდა გამეგო, არა?

ნინო — არა გრცხვენია, მაგას რომ მეუბნები, ვასიკო? არ მიყვარდი და ისე გხვდებოდი ყოველ საღამოს? ისე დაგვევბოდი ყველგან, ისე ვიჯექი შენთან გვიანობამდე და გაკოცინებდი? ისე იგი, ვინა ვყოფილვარ?..

პ.ვ. — მოიცა... მაგას ვინ გეუბნება... ალბათ, გიყვარდი, მაგრამ... მეერ სხვა გამოჩნდა... უკეთესი ვარიანტი და... რა არის ამაში ისეთი. მინისტრის რეფერენტი, მაყუთა... მე კი, ვინა ვარ, რა მიჭირავს ხელში? მე შეგიინახავ? ტყუილად კი არ მეუბნება დედაჩემი — არარაობა ხარო!

ნინო — გაჩუმდი! ისლა გაკლია, ცრემლები გადმოყარო! (პაუზა) შენ ჩემზე კარგად იცი, რომ შეიძლება, ის მართლაც ბევრად გჯობია, მაგრამ... ჩემთვის... შენი ფეხის ფრჩხილადაც არა ღირს, იდიოტო!.. იმიტომ რომ... (ტირილი აუეარდება).

პ.ვ. — (გახარებული) ნინო!

ნინო — არ მომეკარო! ალბათ, გიყვარდი, ეს როგორ მითხარი...

პ.ვ. — (ბედნიერი) ნუ ტირი. (ცდილობს მოეხვიოს) ხომ იცი, როგორი სულელი ვარ და ეჭვიანი. ნინო... მაპატიე!.. (მის სიტყვებს ხარის გაბმული ნაკითხი დაფარავს. ნინო შემფოთბებული გაეშვებინება და სასოვნარკვეთილი მოათვალიერებს ძეაურობას)

ნინო — ვაიმე, დედაჩემი.. გითხარი, ხვალ შევხედეთ-მეთქი, ახლა რა ექნა?! (ფეხაკრეფით მიდის კართინა. თან თმას ისწორებს და თვალებს იწმენდს. გაიხვდება სათვალთვალთო. გახარებული) ოი, ჩემი ბებოა! (აღებს კარს).

ნუნუ — (შემოდის) ხომ არ მოინყინე? ლაპარაკს შევეყვით ბებრები... (ახლად შეამჩნია ნამტირალევი თვალები და შუბლი შეიკრა) დაბრუნდნენ უკვე? (მერე პატივად ვასიკო შენიშნა, დაბნეული რომ წრილებდა კუთხეში და ეჭვით მოხედა შეილაშვილს) რა მოხდა?

ნინო — არაფერი, ბებო. (ვასიკოს) გაიცანი, ეს ჩემი ბეა.

პ.ვ. — (უხერხულად) გამარჯობათ!

ნუნუ — (ცივად) გამარჯობა! (ისევე ეჭვით ახედ-დახედავს ნინოს და მერე ოთახისკენ მიდის). დედას არ დაურეკავს?

ნინო — არა, ბე.

ნუნუ — (კართან ისევ შემობრუნდება) მოდი, ერთი წუთით. (ხმადაბლა) რა არის? (ნამტირალევი თვალზე ანიშნებს) რამე ისეთი ხომ არ გაგებდა?

ნინო - რას ამბობ, ბე. ის გაუგია... ზურაბ გედევანოვიჩის ძმისშვილის ამბავი და...

ნუნუ - მერე? აქვს უკვე იმისი უფლება, რომ პასუხი მოგთხოვოს?

ნინო - პასუხი კი არა, მითხარი თუ მართალია და ნავალო.

ნუნუ - მერე, შენც დააღე პირი ამხელა გოგომ და აღრიაღე? რას იფიქრებს...

ნინო - კარგი რა, ბებო, შენ რაღა დაგეშართა. შენც გადაგიბირეს?

ნუნუ - როგორ გადაგიბირეს? ეგ რა სიტყვაა?

ნინო - აბა, რა არის? რაც ის გაიგე, რომ ვასიკო იმისი შვილიშვილია, სულ შეიცვალე.

ნუნუ - შევიცვალე! იმიტომ, რომ მემონია, ეგაც ბაბუამისი მსგავსი ხომ არ არის-მეთუი, თავკერაა.

ნინო - არა, ბე. ვასიკო ეგეთი არ არის... და არც პაპამისი. შენ, ალბათ, ნაწყენი რომ ხარ, იმიტომ... თვითონ არ ამბობდი...

ნუნუ - რას ვამბობდი? დედაშენი რომ ნაშოგვადგეს ახლა თავზე, რას მეტყვის? თუმცა, შენ რა გინაღლება - მე გამლანძღვენი და გამათხავენი. ხუთი წუთით ველარ უნდა გავიდე მეზობელთან? (და თითქოს ამას უცდიდაო, დაინკრიალა ზარმაც) აგერ, გაცივი პასუხი!

ნინო - კარგი! (ერთ წამს თავდახრილი იდგა, მერე უსიტყვოდ გასნია კარისკენ. გზად მიმავალით ვასიკოს გამოჰხედა და ხელის კანკალით გაალო კარი, გახარებული) - მობრძანდით!

(ნუნუ და ვასიკო ვაკოცებით შეჰყურებენ შემოსულს. ეს დიდი ვასიკოა)

ღე. - გამარჯობა, ნინო, ვასიკო აქ არის? (სწრაფად მოათვალიერა ოთახი და ერთმანეთისგან ასეთ მანქილზე მდგომი ნუნუ და პატარა ვასიკო რომ შენიშნა, პირდაპირ საქმეზე გადავიდა) სახლიდან ცოტა აღელვებული ნამოსულა და დედამისნა, გაჰყევი, არაფერი დააშაფოს თავისი გამოუცდელიობით.

პ.ვ. - (ნაწყენი) ბაბუ!

ნინო - მობრძანდით, პალტო გაიხადეთ.

ღე. - არა, მე... (აღვლზე კერპივით გაბეჭვულ ნუნუს გახედა).

ნინო - გაიხადეთ, ცხობოთ. (ძალით გაახდევინებს და შემოსასვლელში გააქვს).

ნუნუ - (უეცრად) კარგი იყო, წინდან გვცოდნოდა, თუ ჩვენთან აპირებდით მოსვლას: ჩემი ქალიშვილი და სიძეც შინ დაგხვდებოდნენ.

ნინო - (ყური მოჰკრა ნუნუს ნათქვამს) ბე!

ღე. - მართალი ბრძანებაა, მაგრამ ისე უცებ მოხდა ყველაფერი... ხომ ვითხარხარა ისე იყო აღელვებული ჩემი რძალი...

ნინო - (მივა ბებიასთან) ბე, ძალიან გთხოვ. თუ გიყვარვარ! (ნუნუ ამოიხიზებს და თავს ჩამკიდებს) დაბრძანდით, ბატონო ვასიკო. (კარადიდან ხილით სავსე ლანგარს გადმოიღებს, მერე ჭიქებს და გრაფინს, მაგრამ სიქქარეში კინალამ დაუცვივდება. ისევ ნუნუ იმარჯვებს და ხელს მიანიშნა, ჭიქებს ჩამოართმევს) რატომ არ დაბრძანდებით?

ღე. - არაფერი არ არის საჭირო, ჩემო ნინო. ჩვენ ეხლავე ნავალთ. ნუ შეანუბებ ბებიას.

ნინო - ოჯახს არ დალოცავთ? (ღიმილით) აკი ისე არ შეიძლება? ახლავე ყველაფერი იქნება, უშაღლეს დონეზე! (ნუნუს, რომელსაც ისევ ხელში უჭირავს ჭიქები) მომეცი, ბე. სულ რომ იმას უჭირბები ხოლმე, როდის უნდა ისწავლოო - ნახავ, ვიცი თუ არა. შენ დაეექე და დაისვენე. სუფრას მე გავანჯობ. ვასიკო, მომხმარე. ეს თეფშები გამომიტანე სამზარეულოში. (თუ-თონ ჭიქები აიღო და გავიდა. პატარა ვასიკო თეფშებით ხელში გააყვა უკან. პაუზა. ნუნუ და დიდი ვასიკო მარტოდ დარჩნენ. არ იცინან, რა ქნან. ბოღს ისევ დიდი ვასიკო მოურევია თავს და თუმცა, აშკარად ეტყობა, რომ უჭირს, მივა ქალთან).

ღე. - ვიცი, ყველაფერი იმის შემდეგ, რაც მოხდა, არ გსიამოვნებს ჩემი დანახვა... შეიძლება, არც უნდა მოვსულიყავი...

ნუნუ - მაგას შეიძლება არ სჭირდება!

ღე. - მაპატიე, მაგრამ აქ რომ მოვდიოდი, იმაზე კი არ ვფიქრობდი, შენ გესიამოვნებოდა თუ არა ჩემი დანახვა, ამითარ ვაწნო-მეთუი ჩემი მოუსვლელიობით: აღელვებულ გულზე რაღაც ისეთი არ მოიმოქმედოს, სანანებელი რომ გაუხდება და ცხოვრებას გაუმრუდებს. არ ვიცი, შენ რას ფიქრობ, მაგრამ რომ ვხედავ, როგორ უყვართ, როგორ შესციციხებენ ერთმანეთს, მიხდა, რითიც შემიძლია დავეხმარ. ა, რომ ამათაც ისე არ აენუნოთ ცხოვრება, როგორც მე. (პაუზა). ჩემსავით ინერციით არ იცხოვრონ და ილოლიალონ ამ ქვეყანაზე... სხვა თუ არაფერი, ეგ ხომ მაინც გამოცდად და ვიცი...

ნუნუ - ყველაფრის სხვისთვის გადაბრალება ყველია, მაგრამ მე თავის მართლებას არ ვაპირებ. ან კი რა აზრი აქვს ახლა, მაგრამ, თვითონ რა გააკეთე, რომ ასე არ აგნეოდა და გაგმრუდებოდა ცხოვრება? გიოჭრა ამაზე?

ღე. - ყველაფერი.

ნუნუ - არა!

დ.ვ. - ყველაფერი, რაც კი შემდეგ. ყოველ შემთხვევაში, არა მგონია, სასაყვედურო მქონდეს რამე (პაუზა), არც შენ გასაყვედურობ, მაგრამ, უბრალოდ, გული მტკივა, რომ ასე გამოვიდა. ყველაფერი დათმე - სოფელი ოჯახი... ქალაქში ვადმოვყარდი და რაკი პროფესია არ მქონდა, ჯერ თეატრში მოვეწყვე სუენის მუშად. მერე ფაბრიკაში გადავედი. კუბოსხელა სოროში ვცხოვრობდი, რომ შენს სიახლოვეს ვყოფილიყავი და ორი კაპიკი შემეგროვებინა. რომ შემძლებოდა, მეტსაც გავაკეთებდი, ისე მიყვარდი.

ნუნუ - გიყვარდი და მეც სიყვარულით გპასუხობდი.

დ.ვ. - კიდეც გეუბნები, არ იფიქრო, ენაწოდე. იმ დღეების გახსენება დღესაც ძველებურად მითბობს გულს და ჩემ სიცოცხლეს რაღაც აზრს აძლევს. თავიდან რომ დამაწყებინა ცხოვრება, ალბათ, იგივეს გავაკეთებდი!

ნუნუ - თუ იმ დღეების გახსენება შენ გულს ვითბობს, მე დღემდე იმათი მოგონებებით ვცოცხლობ. რაც გინდა მითხარი, მისაყვედურე - ყველაფრის ღირსი ვარ, მაგრამ იმას ნუ მეტყვი, არ გიყვარდით. ყველაფერს ეჭვის თვლით ნუ შეხედავ. ნუ იტყვი ასეთი სასტიკი!.. (პაუზა) ხომ გახსოვს, მამაჩემს არ მოსწონდი და საღამოობით, გვიან რომ ვბრუნდებოდი, სულ უსიამოვნება გექონდა, მაგრამ შენთან ვატარებულნი თითო წუთისთვის ყველაფერს ვითმენდი, მეტსაც მოვიტანე, რადგან უშენოდ ერთი საღამო კი არა, სიცოცხლე ვერ წარმომედგინა. იმ საღამოს კი, ომში მივდივარო რომ მითხარი, მეგონა მინამ გაიხსნა პირი. და დღემდე იმ დღეს ვწყველი, თუმცა, სხვებისთვის, ალბათ, ჩვეულებრივი დღე იყო... (ინწყება ნუნუს და დიდი ვასიკოს მუსიკალური თემა - ჩვენი ნაცნობი ვალსი. სამზარეულოდან ჭურჭლით დატვირთული ნინო და პატარა ვასიკო გამოდიან, ჭურჭელს მავადის ბოლოში დააწყობენ და გაისუსებინან)

დ.ვ. - რას იზამ, სხვებისთვის ჩვეულებრივი დღე იქნებოდა და თეატრშიც ისე უკრავდა ორკესტრი, როგორც ყოველთვის... გახსოვს, როგორი მზიანი შემოდგომა იდგა? ჯერ პალტოებს არ ვატარებდით. შენ თეთრი, შენი მოქსოვილი ჟაკეტი, გრძელი კაბა და შენი საყვარელი ტანკეტები გეცევა. თმაზე კი ცისფერი ბაბთები გეკეთა.

(ბნელდება, ვალსის ხმა სულ უფრო ძლიერდება. პატარა ვასიკო ნინოსთან მიდის, ხელს მოხვევს და ცეკვავენ...)

ნინო - რა იცი ეს, ვასიკო! ენაწოდე, ენაწოდე, ენაწოდე! არ გიყვილოს. ასეთ რამეს არ უნდა გავკონილა?

პ.ვ. - არ გეუბრები, ნუნუა. უწყება მომივიდა. (იღებს ჯიბიდან და აჩვენებს).

ნინო - ვაიმე, დედა! რა გეშეულება, ვასიკო, რატომ აქამდე არ მითხარი?

პ.ვ. - რად გინდოდა? დარდი და უსიამოვნება ვაკლია ცხოვრებაში?

ნინო - რანიარი ხარ, ვასიკო, რანიარი! ასეთი რამის დაფარვა გავკონილა? რა უცნაური ბიჭი ხარ, რა სულელი!

პ.ვ. - აი, ხედავ? გუშინინ რომ მეთქვა, ეს ორი დღე ხომ სულ ამ ყოფაში იქნებოდი?

ნინო - ღმერთო, რომ მცოდნოდა, ნუხელ ხომ აღარ ნაგებებოდი?

პ.ვ. - აი! გითხარი, მერე ინანებ-მეთქი, რომ არ მაკოცნიე!

ნინო - ჩუმადა, ბიჭო, არავენ გაიგოს! რა სულელი ხარ!. (ცეკვავენ) პირდაპირ ფრონტზე ნაგყვანენ, ვასიკო!

პ.ვ. - არა, ნუნუა. ჯერ ხომ ასწავლიან, ამზადებენ: ორ თვეს თუ ნახევარი წელიწადი. გააჩნია, რომელ ნაწილში მოეხედები.

ნინო - ღმერთო, მანამდე მაინც დამთავრდებოდას ომი!

პ.ვ. - ნუ გეშინია, ამბობენ, ახლა მალე დამთავრდებაო.

ნინო - როდის მალე, ვინ გითხრა, ვასიკო?

პ.ვ. - კომისარიატში ლაპარაკობდნენ: ასე, ერთ წელიწადში დამთავრდებაო. ვიღაც გენერალი იყო თბილისიდან.

ნინო - ღმერთო, რა გაიყვანს ამ წელიწადს. მეც რომ შენთან გამოვიდე, ვასიკო? ქალებიც ხომ მიწყაეთ სანიტრებად.

პ.ვ. - შე მშობარავ, შენ იქ გამოდგები? (მათ ხმას და ვალსის მელოდიას ორთქლმავლის კვილი და საერთო ყაყანი გადაფარავს. - მეორდება სცენა მესამე სურათიდან).

ხმა - აბა, ვაგონებში, გადის მატარებელი! ვაგონებში!

ნინო - შენ არ იდარდო, გესმის? მე დაგიცდი. რამდენიც არ უნდა დაიგვიანო, დაგიცდი. ხომ დაბრუნდები? მითხარი, დაეზრუნდები-თქო, ვასიკო.

პ.ვ. - დაეზრუნდები, აუცილებლად დაეზრუნდები. მხოლოდ კიდეც ერთხელ მითხარი, რომ გიყვარვარ.

ნინო - მიყვარხარ, ვასიკო!

პ.ვ. - რომ ძალიან, ძალიან გიყვარვარ!

ნინო - ძალიან, ძალიან მიყვარხარ, ვასიკო.

პ.ვ. - სულ ასე გიყვარები და არ დამიწყებ!

ნინო — მეყვარები, ვასიკო, სულ ასე მეყვარები. მხოლოდ თავს გაუფრთხილდი და წერილები არ დამიგვიანო, ჩახვალ თუ არა, მომწერე ორი სიტყვა, რომ ვიცოდე, სადა ხარ... გესმის, ვასიკო? ვასიკო!

(მატარებლის ხმა ძლიერდება და მთლიანად გადაფარავს მათ ხმებსაც და საერთო ხმაურსაც. მერე კვლავ მწყვდება, ელსის მელოდიალა ისმის).

ღვ. — არა! (მუსიკა წყდება. პატარა ვასიკო და ნინო შეჩერდებიან და მათ მხარეს სცენა ჩაბნელდება) ეს მანამდე იყო, ფრონტზე წასვლამდე. მერე ყველაფერი შეიცვალა.

ნუნუ — ფრონტიდან შენც შეცვლილი დაბრუნდი!

ღვ. — არ შევიცვლებოდი? მტერს არ ვუსურვებ! 18 წლის ცხვირმოუხოცავი ბიჭი მოხვნი ცეცხლის ხაზზე. ჯერ რა მენახა ცხოვრებამი?.. არადა, ხომ გახსოვს, როგორები ვიყავით — ლექსები, მთვარიანი ღამეები ხეტიალი... გლავაკტონი და ლადო, ესენინი და ბლოკი და უცებ, ფრონტის ხაზი: სიკვდილი, პოსპიტლები! შენ რომ არა, ან ჭრილობები მომიდნობდნენ, ან ამდენი სისხლის და უბედურების ცქერა, მაგრამ შენ მელიოდი და ცეცხლოვანი ძაღლის ხორცი გამოშესხა, გაშეძლო...

ნუნუ — შენი ამბავი რომ გავიგე, გადასახლებაში ყოფილა და ჩამოვიდაო, გულს შემომეყარა. აღარ ვიცოდი, უნდა გამხარებოდა თუ მწყენოდა. მთელი წელი გელოდი, მომაკითხავს-მეთქი, მომწებნის... ან რისი იმედი მქონდა, ნანა უკვე სასკოლო ასაკისა ჩრულდებოდა. მე კი, გელოდი, გელოდი და ჩემს ნაცვლად, შენ ჩემ ქმართან მიხვედი, ვალიკოსთან... და ვაჭრობაში მოწყობა სთხოვე...

ღვ. — რა გითხრა.

ნუნუ — ნახვედი და ერთხელ არ მომანვიდინე ხმა... ერთი ბარათის გამოგზავნა რა გახდა!

ღვ. — არ შემეძლო, ნუნუ. სპეცნაწილში გამანაწილეს... 44 წლის გაზაფხულზე კი, მორიანი დივერსიული ოპერაციების შემდეგ, ფრონტის ხაზზე რომ ვადმოვდიოდით, ბარძაყში დაიჭერი... მერე ის იყო, წლების მანძილზე რომ ერთად ვმსახურობდით, და ძმებვით ვიყავით — ჩემიანები რომ მეგონა — სათითაოდ შემომეცალნენ და 17 წლის უკრაინელ ბიჭს შემატოვეს — ჯერ ხერხემალი რომ არ გამაგრებოდა, ან საიდან მოხვდა ასე პატარა ფრონტზე! კარპატებიდან იყო სანყალი, მისამართიც კი არ დამჩა. მთელი კვირა ტყე-ტყე მატარა ზურგიით... რომ დავეტოვებინე, საკუთარ ტყავზე ეზრუნა, აღარც ტყვეთა ბანაკში

მოხვდებოდა, ჩემი მიზეზით, აღარც ცემდებოდა ბირში... ორი წელი გაგატარეთ ზაქსენში... ენში. ორი წელი და — დილიდან საღამომდე ამას ვთვლიდით — 71 დღე! როგორც იქნა, დამითარდა ყველაფერი. გვეგონა, გვეშველაო — გაგვათავისუფლეს და, მუსიკით და ყვავილებით გამოცილებულები — გმირები რომ გვეგონა თავი — როგორც კი ჩვენს საზღვარზე ვადმოვედით, პირველივე სადგურის ჩინში შეგვაყენეს, გინებით და კონდახების ცემის შეგვეყარეს საბარგო ვაგონებში და ციხეში გვიკურეს თავი...

ნუნუ — აქაც ხომ იგივე იყო, ვასიკო. იქნებ, უარესიც! აქაც ისეთივე ცოდო-მადლი არ ტრიალებდა?! თვითონ არ გამოცდავდა წასვლამდე: დღისით — ფაბრიკა და ღამის სკოლა, ღამით სხვენზე მორთავოლა, შიმშილი, ტალონები, მაგრამ მთავარი — ჩვენი ბავშვური ოცნებების მსხვერვალი — ვიღაც ზნედაცემული, მაღალი ნოდებით და უფლებებით გათავადებული გარეგნების თავნებობა და შურადაცხოვრა... თანაც, ნინო და სიტყვების საფარით — სამოშლოსთვის, ფრონტისთვის, სტალინისთვის, გამარჯვებისთვის... იქ იცოდი, ვისაც ებრძოდი. შეგველო იარაღით დაგვიცა თავი. აქ ხმა აღმოვლენი და მავნებელი და პროვოკატორის იარაღის მოგანებებდნენ... ეს მიკლავდა გულს და მამოროტებდა. როცა შენც დაგვარგე და ყველა ოცნება ხელეში შემომადნა, შეძლებულ კაცს გაუყვე, მატერი-ალურად მაინც ამოვისუნთქე-მეთქი. სულ ეს არის. მითუმეტეს, შენგან არაფერი ისმოდა, ერთხელ არ მომანვიდინე ხმა.

ღვ. — წელანაც გითხარი, არ შემეძლო-მეთქი. გადასახლებაშიც სპეცბანაკში მოვხვდი, — ჯერ სახალინზე, მერე ნორილსკში... ჩვენგან ერთეულები თუ დაბრუნდნენ... ის უკრაინელი ბიჭიც იქ ჩანავა, მუდმივი გამყინვარების ზონში... და მე იქ ჩავენებოდი მამონტივით, ის დამპალი რომ არ მომეკვდარიყო და ხრუშჩოვს დემოკრატიზაცია არ მოუდომებინა. მაგრამ რა! დაბრუნდი და... მე განა არ მესმის, არც მიფიქრია, რომ ამდენ ხანს მომიცდიდი... რა იცოდი, რომ ცოცხალი ვიყავი, ან რომ გეცოდნოდა კიდევ — გამომიშვებდნენ და სიკვდილამდე იქ არ დამტოვებდნენ, ალუშინის საბადოებში?

ნუნუ — მე მაინც მოვიციდიდი... ვიცდიდი, ვასიკო. მაგრამ... საშველი არ მომცეს, არც შინაურებმა და არც იმით... რამდენჯერ მინატრია, ნეტავ ელაში გაეჩრუნოდი-მეთქი დედაჩემს, ან კოჭლი, მახინჯი, მაშინ ხომ დამანებებდნენ-მეთქი თავს. თანაც, ხომ გითხარი, მარტო ფიზიკურად კი არა, სულიერადაც გა-

ვტყდომ, დავიღალე ამდენი გაჭირვებისა და დარდისგან. არადა, თითქოს განგებ, მაჭანკალი მაჭანკალზე მომიდიოდა. ყველაზე მეტად კი ვალიკოს დები აქტიურობდნენ და ბოლოს თავისი გაიტანეს (ტირის).

დ.ვ. — ნუ ტირი, ვთხოვ. ისედაც ბევრი ცრემლი ენახე ამ ქვეყნად. შენ ცრემლს მაინც ნუ დამამახსოვრებ!

ნუნუ — თავს არც მე ვიშარბობ. გილალატე და სიტყვა გაუტეხე, მაგრამ რალაც ნმინდა მაინც დამარჩა — რომლითაც ვამაყობდი, რომელიც სიცოცხლის, სხეებისთვის თავისი გასწორების უფლებას მაძლევდა — ჩემი კერპი მყავდა, რომლის ნინ ყოველ საღამოს ვიყრიდი მუხლზე აღსარებისთვის, განსაკუთრებით კი, ვალიკოს ყოველი უგვანი საქციელით შეურაცხყოფილი. ის კერპი შენი იყავი, ვასიკო! შენ შემოგტვიროდი, მამატიე-მეთქი, გაირდებოდი, მეც მალე მოვალ შენთან და... უცებ, გამოჩნდი და... (ტირის) საბოლოოდ ვინმეუნე, რომ ბოლოს ყველა ტყდება და ქედს იხრის!

(ვიდრე დიდი ვასიკო რამეს იტყოდა, სიჩუმე ზარის წკრილმა დაარღვია. სამზარეულოდან ნინო და პატარა ვასიკო გამოვიდნენ. ნინო კართან მივიდა, გაალო).

ბესო — (შემოდის) შეიძლება? მე ვასიკოს მამა ვარ, გენაცვალე. დედამისმა დამირეკა, რომ თქვენთან წამოსულა და... მამა, შენც აქა ხარ?

ნინო — მობრძანდით. პალტო გაიხადეთ.

ბესო — არა, არა, გმადლობთ. ბოდიშს ვიხდი, რომ ასე შემოგეყურით ოჯახში, მაგრამ ამ ვაჭბატონის გადასკიდა, ისე თავქუდმოდგევილი გამოგვარდი, საღამიც კი დამაეციწყდა. გამარჯობათ, ქალბატონო! (თავს უკრავს ნუნუს). იმედია არაფერი უსულელია.

პ.ვ. — მამა! (მიდის მასთან)

ბესო — რა ვითხარი იმ დღეს? ჩაიცვი ახლავე და ნავიდეთ! (მამას) ხომ არ შეანუხა ეს ხალხი?

დ.ვ. — არა, არა. ყველაფერი ნორმალურადაა. მე უკვე წამოსულას ვაპირებდი, მაგრამ ჩვენი ნინო არ შერევა, ოჯახი უნდა დალოცოთო.

ნინო — სულ ხუთი ნუთით. მაგიდა უკვე გაშლილია.

ბესო — არა, არა. (ნუნუს) რატომ ნუნუდებით, ქალბატონო. ვასიკო, რა ვითხარი, ჩაიცვი-მეთქი ახლავე. შენც, მამა, ნულარ შევანუხებთ...

დ.ვ. — რა დაგეპარცა, მართლა ასე ხომ... (შემოსასულელიდან ისევ ზარის წკრიალი შიისმა. ბესო გაშრა, შემჩნებული ბავ-

შვივით აინურა და ხან კარს უყურებს, ხან მასპინძლებს. ისევ დაინკრახტს ნუნუსმა ბებიაშ და ნინომ ერთმანეთს გულგულად მერე ნუნუ წყნარად მივიდა კართან)

ნანა — (შემოდის) ოჰ, როგორ დავიღალე, რომ იცოვარ, როგორ დავიღალე. ყველაფერი რომ სულელურად იცინა, გორსალები!

ნუნუ — ხ.ს.ს! სტუმრები გვყავს.

ნანა — სტუმრები? (სწრაფად შეათვალე რა ოთახში მყოფები და როცა მათ შორის დიდი ვასიკო შეიცნო, ყველაფერს მიხვდა).

დ.ვ. — გამარჯობათ, ქალბატონო ნანა. უკითხავად შემოგეჭერიტ ოჯახში, მაგრამ უნდა გვაპატიოთ. გაიცანი, ეს ჩემი ვაჟია და... შეილიძვილი.

ნანა — გამარჯობათ! დიახ, დიახ. (უცებ) ბოდიშს ვიხდი, მე ახლავე. (მიდის ტელეფონთან, აიღებს, გვერდზე გაცა და რეკავს) ალო! ნუციკო, საღამო მშვიდობისა, გენაცვალე. მე ვარ ნანა, კაცები ჯერ არ დაბრუნებულან? კი, ჩემი კოტეჯი გამოიყოფს. როგორც კი მოვლენ, უთხარი, მამინევი სახლში წამოვიდეს. სტუმრები გვყავს, ჩემო ნუციკო.

ბესო — არა, არა, ქალბატონო ნანა. როგორ გვეყადრებთ, ჩვენ უკვე მივდივართ. ნუ შეანუხებთ კონსტანტინოვიჩს...

ნანა — (ყურმილი) ვეჭვიანობ, გენაცვალე, ვეჭვიანობ! ანდა, მოვა თუ არა, დამირეკოს, კარგი? შენი იმედი მექნება, ჩემო ნუციკო. (ყურმილი იმედებს და ჩანთანს, რომელიც აღელვებულს აღარ გახსენებია და ისევ ილიაში აქვს ამოდებული, ნუნუს მიანდის) თქვენ აღარ ხუმრობთ, ვატყობ.

ნუნუ — (შევიდა) არ უნდა შემომეშვა?

ნანა — (გამანადგურებლად ახედ-ახედავს და ისევ შუა ოთახში ბრუნდება) ახლავე ჩემი მეუღლევ გამოჩნდება. რომ მცოდნოდა, რომ ჩვენთან აპირებდით მოსვლას, ხომ არ გავუშვებდი. მე მომიყვანეს და თვითონ ფეხბურთის საყურებლად ნავიდნენ...

დ.ვ. — დღეს ხომ ჩემპიონთა თასის ტურია, როგორ დამავიწყდა.

ნინო — ჩაერთოთ ტელევიზორი, ბატონო ვასიკო?

ბესო — არა, არა. მეტს აღარ შეგანუხებთ. ვასიკო!

დ.ვ. — სხვა, როგორ ბრძანდებით, ქალბატონო ნანა. ბატონი კოტე როგორ არის, გავიგე, დაუნახურებით...

ნანა — დიახ, დიახ... ჯერ საერთოდ არ ჰქონდა მოსვენება და ახლა შაბათ-კვირასაც იქ არის. ძლივს გამოჩნდა ეს ერთი საღამო. რა საწყენია, რომ წინასწარ არ გა-

გაფრთხილებთ, თუ მოსვლას აპირებდით. მაშინ ხომ აღარ გაუშვებდი.

დვ. - როგორ გეკადრებათ, ჩვენ ხომ ისე გამოვიარეთ.

ნანა - დიახ, რა თქმა უნდა... მაგრამ ახლა ცოტა გადაკრულშია და... (უცებ, განზუ გამდგარ ნინოს და პატარა ვასიკოს შუასწორა თვალი, რომლებიც რალაცაზე ჩურჩულებენ და იცინიან). ნინო, შვილო, ბებიას მიეხმარე, ცოდევა, მთელი დღეს ფეხზე ტრიალებს.

ნინო - ახლავე, დედა. (პ. ვასიკოს) იცი, რა ხომამა იყო? (გადიხრება და რალაცას უწურულებს სიცილით).

ბესო - შეგანუბთ, ქალბატონო ნანა, მაგრამ უნდა გვაპატიოთ. ხომ იცით, დღევანდელი ახალგაზრდების გადამკიდევ...

ნანა - დიახ, დიახ! (არ უსმენს. ყურადღება ნინოსა და პ. ვასიკოზე აქვს მიპყრობილი) ნინო, რა გითხარა? (ბესოს) ისე კი, სიმართლე ვითხრათ, მიკვირს თქვენი. მართლაც... ნუ მინყენთ და, ისეთი ხალხი ყოფილხართ... იმის შემდეგ, რაც ჩვენს ოჯახებს შორის მოხდა!

ნინო - დედა!

ნანა - მე ვითხარი, ბებიას მიეხმარეთქი (სამზარეულოზე ანიშნა, ნინო უკმაყოფილოდ გადის ოთახიდან). პირდაპირ გაოცებული ვარ. აი, მამათქვენი იმ დღესაც იყო. ვითომ ისე შემოიარა, მაგრამ დედაჩემმა ზედაც არ შეხედა (ხელით სამზარეულოდან გამოსულ ნუნუზე ანიშნა) და მგონი, კარგადაც შეამკო. ასე არ იყო, დედა? სწორედ, არ მეგონა, თუ ამის შემდეგ კიდევ გექნებოდათ ჩვენთან მოსვლის ხალისი...

ბესო - ქალბატონო ნანა, კიდევ გუბნებით, მე სულ არ მიფიქრია თქვენი შენუხება. მეუღლემ დამირეკა სამსახურში და ეს ნუთია მოვეარდი ნახაყვანად. ხომ ხედავთ, პალტოც არ გამოიბა.

ნანა - უბრალოდ, ლამაზი არ არის, ბატონო ბესო, თორემ... მე რატომ უნდა ვითხრათ, რომ ყოველივე იმის შემდეგ, თქვენი აქ მოსვლა... ბოლოს და ბოლოს, ჩვენი ოჯახი თავმსაფარი ხომ არ არის? ნახვალთ, ნამოხვალთ და მოგვადგებით. თანაც, ნელანაც ვითხარით, იმ ამბების შემდეგ.

ნუნუ - (მკაცრად). იმ ამბებს მოეშვი. საჭირო რომ იყოს, მე ვიტყვოდი.

ნანა - დამაცადე, დედა! სწორედ იმიტომაც მოგვადგებიან ხოლმე ასე, რომ როცა საჭირო იყო, მაშინ არ უჩვენებ კარზე. სად გაგონილა, რომ ოფიციალური საცლოდ და საქმრო ასე დამორიდენ, წლებს მანძილზე ურთიერთობა აღარ

ქონდეთ ერთმანეთთან და უცებ, თავის ცოლი და ცოლისდა მიყენოს: არქა, მიჭირს და იქნება, შენი ქმარი დამეხმაროს, თავისთან მომანყოს სამსახურში... თქვენი არ ვიცი და მე შემრცხვებოდა!

ბესო - (აქამდე ჩუმად ისმენდა საყვედურებს, მაგრამ ბოლოს ველარ მოითვინა) მაპატიეთ, ქალბატონო ნანა, მაგრამ მამას სულ არ უნდოდა, არც დედას გამოგზავნა და არც ვაჭრობაში მუშაობა. უბრალოდ აიძულეს. მერწმუნეთ, ის თქვენთან მომხველელი არ იყო!

ნანა - ახლა ისე ნუ გამოიყვანთ, რომ ჩვენ ვთხოვეთ...

დვ. - მთავარია, რომ მოხდა, ბესო!

ბესო - არა, მამა. მიზეზი გამართლება არ არის, მაგრამ, მე თუ მკითხავთ, ზოგჯერ გამართლებებზე მეტიცაა. შეიძლება უფრო გაუგოს ასეთ კაცს, მეტი პატივსცემა იგრძნოს. მომისმინე, ვასიკო. შენც, ჩემო ნინო. მაპატიე, რომ ასე მოგმართავ, მაგრამ მინდა რომ სწორედ თქვენ იცოდეთ.

დვ. - კიდევ გუბნები, არ არის-მეთქი საჭირო.

ბესო - საჭიროა, მამა. ამათთვისაა საჭირო, ამათი მომავლისთვის... რას იზამ, ქალბატონი ნანა? მართალია! მამაჩემი დიდი ხნით დაიკარგა: ოჯახს მოეკიდა, შვილები ეყოლა და უცებ, ვიპოვებ, წლებს შემდეგ... მაგრამ ცხოვრება იმისთანა რამაა... კი არ მივიდა, ხელით მიიყვანეს... მე მაშინ სულ პატარა ვიყავი. ის-იყო სკოლაში მიხატვარე, მაგრამ იმ დღეებში ჩვენთან სულ ამაზე იყო ლაპარაკი და, ამიტომაც დამამახსოვრდა... ასე დეტალურად... (ბესო ფაქტიურად პ. ვასიკოს და ნინოს უყვება და არა - ნანას!)

პვ. - (შეეცოდა ბაბუა, რომელიც მკვეთრი მოძრაობით მოშორდა ბესოს, ფანჯარასთან მივიდა და ქუჩაში დაიწყო ცქერა). მამა, თუ ბაბუას არ უნდა...

ბესო - არა, ვასიკო, ბოლომდე უნდა ითქვას. გაიგონ, რომ ჩვენ ვაიძულეთ, ჩვენმა უმწუხრ მდგომარეობამ, სიღარიბემ... (პაუზა). თბილისში, დედაჩემს ჯერ ჩემი ძმა ეყოლა, მერე გოგონა. ის ოთხი წლის შემდეგ დაგველუპა. ერთი სიტყვით, დედა იძულებული გახდა თავი დაენებებინა ფაბრიკისათვის. ძალიან გავგიჟოდა. მამა დღე ქარხანაში მუშაობდა, ღამე რომელიღაც გასტრონომის დარაჯად. ომის შემდგომი წლები იყო: კარაქს და მისთანებს შავ ბაზარზე თუ იშოვიდი. მოკლედ, ერთხელ დედაჩემი მოგვადგა და არამ ნანა, რა დღეში ვიყავით, აუტყდა დედაჩემს: ხომ ხედავ, პატიოსანი შრომით არაფერი გამო-

გაქვინა ლაქი
გაქვინა ლაქი

დის, ნამოვიდეს ვასიკო ჩვენს სისტემაში და ორ-სამ თვეში მოითქვამო სულს. იქ არც ისე ადვილი იყო მონყობა, მაგრამ თქვენი მუღელის იმედი ჰქონდა, ქალბატონო ნუნუ.

ნანა — რა თქმა უნდა, იცოდით, რბილი კაციოა და...

ბესო — მამა ნინა აღმდეგი იყო. სულ რომ მიმშილით მოვკედე, იმასთან არ მივალთ. ყოველ საღამოს ერთი აურზაური იდგა — ჩხუბი, ხეუნა-მუდარა, ტირილი. საყვედურებს ბოლო არ უჩანდა... ჩემი და დღესაკლული დაიბადა და ექიმებმა, განსაკუთრებული კვება სჭირდებო, ზღვის აბაზანებში... ჩვენ კი ხშირად საქმელივ არ გვექონდა, ცარიელ პურზე და მაკარონის სუპზე გადაადვიდით. პოდა, ველარ გაუჭლო, ან ვინ გაუძლებდა და დათანხმდა...

პ.ვ. — მამა!..

ბესო — შუამავლობა ისევე დეიდაჩემმა იკისრა. ის ნაჰყვა, უფრო სწორად, იმან ნაიყვანა დედაჩემი ქალბატონ ნუნუსთან. (ნუნუს) ალბათ, გახსოვთ. ორი დღის შემდეგ კი დეიდა გახარებული მოვარდა: ვალიკოს თავისთან დაეუბარებინა მამაჩემი. მე, როგორც ვითხარით, ის იყო შვიდის შევსრულდი და შეიძლება, სხვა ბევრი აღარაფერი მახსოვს, მაგრამ ის დღე, ჩვენი მისვლა მამათქვენთან, არასოდეს დამაოიწყდება. საშინი ნავედით: დეიდა, მე და მამაჩემი. მე, ალბათ, უფრო დაჭაბულობის შესარბილებლად. მახსოვს, ტრამვაით ვიარეთ, მერე ფეხები. მამა სულ კბილებს აკრაჭუნებდა, დეიდა ამშვიდებდა: რა მოხდა, შე კაცო, ათბუთბუთ ნუთს ვერ გაიჭირებო?.. როდესაც მივედი, მდივანმა ქალმა ჯერ მე და დედაჩემი შეგვიყვანა. მამა მოსაცდელში დარჩა — გამბდარი, ფერნასული. გაცვეთილ, საკერებლებიან შინელში. მამათქვენი სიმშათიური გარეგნობის კაცი აღმოჩნდა, დიდულეშა, სათვალისანი...

ნანა — (ზმადებლა) მამა.

ბესო — მოგვიკითხა. მე თავზე გადამისვა ხელი, უჯრიდან ერთი მუჭა კარამელი ამოიღო და ჯიბეში ჩამიყარა. ცოტა ხანს დეიდას ელაპარაკა, არ მახსოვს რაზე. მერე ხარი დარეკა და მდივან ქალს მამაჩემის შემოყვანა დაავალა. გაჭირალა კარმა და შემოვიდა მამა. შევხედე და თვალები დაფაჭყიტე: ველარ ციციანი — მალე, ნელში გამართული — ისეთი ღირსეული და საკუთარ თავში დარწმუნებული გამომეტყველება ჰქონდა, ვალიკო ნამოხტა დამიეგბა. დეიდაჩემს მოვხედე, ვერც იმას გეტყო, რა მოხდა: როგორ, ან რამ შეცვალა ეს კაცი ერთ ნუთში. ერთი სიტყვით, ილაპარაკეს — რაღაცეებს ყვებოდნენ, ხუმრობდნენ... მერე

ვალიკომ სადღაც დარეკა, ჩემს მუჭაში და აბა, თქვენ იცითო. უფრო უკეთესი მუჭა ოართვა, მე ისევე მომიალერსა და ნამოვედით. მამაჩემს სახლამდე აღარ ამოუღია ხმა. თანდათან ისევე მწვანე ფერი დაედო. მოიბუზა და ბოლოს ისევე იმ განაშებულ კაცად იქცა, ტრამვაიაში რომ იჯდა გამტკნარებულთ სახით. თავისთვის ვერ ეპატივბინა ეს დამთობა და მერეც, საერთოდ გაურბოდა ამ თემავლე ლაპარაკს. იმ საღამოს კი, შინ რომ დაებრუნდით, ისე წაეჩხუბა დედაჩემს, დედა ცუდად გახდა და მერე მთელი ღამე ტროდა. (პაუზა) ერთი სიტყვით, თუ ბაბუაშენი დათანხმდა, მიზეზი ჩვენ ვიყავით.

პ.ვ. — (დიდ ვასიკოსთან მივა და მკლავზე მოჰკიდებს ხელს) ბაბუ!

(ერთ ნაშ მსიქმევა. ყველანი დიდ და პატარა ვასიკოს უყურებენ და უცებ, ყუმბარის აფეთქებასავით ისინი ზარის ხმა. ნანა გახარებული მოსწყდება ადგილს და კარს ალებს).

ნანა — აი, ჩემი კოტეც მოვიდა. (შემოუძღვება ქმარს) კოტე, გენაცვალე, ვითხრა ნუციკომ? როგორ მინდოდა, ბიჭებთან დაგესვენა ერთი საღამო, მაგრამ ისეთი სტუმრები გყავს, სხვანაირად არ შემეძლო.

კოტე — (უკვე მოასწრო ყველას შეთვალეობა) ვინ სტუმრები (ირონიულად), ოო, ბესო უბრალო საქმეზე არ მოვიდოდა — პრაქტიკული კაცია, საქმიანი...

ბესო — (რომელიც სულ შეიცვალა, დამნაშავესავით ცმუკავს ადგილზე) შეგანუხეთ, კონსტანტინოვიჩ, მაგრამ არ მეგონა, ამდენ ხანს შემოერჩებოდით, საღამო მშვიდობისა!

დიდი და პატარა ვასიკო — გამარჯობათ!

კოტე — (სალამზე არ პასუხობს. დაკვირვებით ახედ-დახედავს ორივეს) ხო, მაგრამ ჩვენ ხომ მოვილაპარაკეთ იმ დღეს და თითქოს, ყველაფერზე შევთანხმდით. ასე მალე დაგავინდობ?

ბესო — როგორ გეკადრებათ, კონსტანტინოვიჩ. არ დამაოიწყდა, მაგრამ... სხვა აგვარად გამოვიდა და... ხომ იცით, როცა საქმე შეიღს ეხება...

კოტე — (მკვახედ) პოდა, სხვაგვარად რომ გამოვიდა და შეიღს რომ ეხება, სწორედ იმიტომ... (ცალი თვალით გახედავს გადაფთრებულ ნინოს) ნინიკო, ერთი ნუთით შენს ოთახში გადი!

ნინო — მამა!

კოტე — ძალიან გთხოვ, ნერვებს ნუ ამიშლი! ნუნუ!.. (აქამდე მაგდასთან კერპივით გახევებულმა ნუნუმ ხელში შერჩენილი ტილო მაგიდაზე დააგდო, შეილიშვილთან

მივიდა, ხელი მოჰკიდა და გავიდნენ). ჰოდა, ჩემს შვილს რომ ეხება-მეთქი, იმიტომაც გაგაფრთხილე. ხომ იცი, თუ ერთი გადამი-
ბრუნდა შარკი!

ბესო - კონსტანტინოვიჩ, მე... ათი წელი ერთად ვმუშაობთ, ტყუილს როგორ გეტყვი?.. ვასიკოს ნასაყვანად მოვედი. აი, ქალბატონიც მონწეა.

კოტე - ჰოდა, ათი წელი რომ ჩემთან მუშაობ, აქამდე ვერ გაიგი, რომ ჩემთან მარქენალ ხარს რქა არ შერჩება! გააკეთე, როგორც შევთანხმდით, თორემ... იცოდე, ტანკოვით გადაგიელი!

დ.ვ. - (ველარ მოთმინა) თუ შეიძლება, ქრისტინაწულად გვითხარით, ბატონო...

ბესო - (სწრაფად) მოიცა, მამა!

დ.ვ. - არც ისე მუუსმენელი ხალხი ვართ, რომ ვერ გავიგოთ. ეს ქუჩური, ფარგონული მუქარა რა საკადრისია, ან ვის ამინებთ?

კოტე - მოიცა, ვილაცა ხარ... მე დაგი-
ძახე, მოდი და ლექცია წამკითხებ-მეთქი?! დაგპატიყე, კალთები დაგაგლიყე?!
ნანა - კოტე!

კოტე - ისე კი, მართალია, ხომ იცი. (წა-
ნას) შენი ბრალია ეს ამბავი, გენაცვალე. მე კი უუთხარი ერთხელ და ჩავთვალე, ყვე-
ლაფერი გაირკვა-მეთქი, მაგრამ, ეტყობა, ამათ კიდევ რალაცის იმივე აქეთ. უნდა გასაგებად უთხრა და გაათავო!

ნანა - აღარ ვიცი, მეტი რა გვაკეთო, კოტეკო. გოგოს ფეხს აღარ ვადგმევინებ გარეთ, ინსტიტუტში მიგვყავს და მოგვყავს და ტელეფონთან მთელი დღე მე ვზივარ, თითქოს მეტი საქმე არ მქონდეს. ხომ უნდა მიხვდნენ, არა?

კოტე - (მკაცრად) ვინ უნდა მიხვდეს, ვინ? ესენი?! მოკლედ და გასაგებად უნდა უთხრა: - არ-რა! მორჩა და გაათავდა! ეტყობა, ეგ მოხუცი რომ იყო ამ წინებებზე და შენ ჩიბუხებზე გაუბი ლაი-ლაი, იმედი მიეცათ. პირდაპირ უნდა გეტყვა ბიჭოს! თუმცა, შენც მართალი ხარ - ვიფიქრებდი, რომ ჩვენი იმდღევანდელი ლაპარაკის შემდეგ ეს ვაჟბატონი კიდევ აქ დამხვდებო-
და?

ბესო - კონსტანტინოვიჩ... ასე არ გინდათ, გთხოვთ... ხომ გითხარით, დამთვ-
რალა ეს ვაჟბატონი და გამოქცეულა-
დღეამისმა დამირეკა საშახლურში, მიხედვ, არ შენაუხოს ის ხალხიო... პალტოც არ გამოი-
ხდაი..

კოტე - ეგ ჩემი საქმე არ არის, ჭირიმე! გაიგი, რა თქვა დედაშისმა? გოგოს გარეთ არ უშვებთ, არ ვახევერებთ და ვუშლით. კიდევ რა გვაკეთოთ? ვერ უნდა მიხვდე, რომ არ გვანაყოფს თქვენი ფარიანტი, არ

გვინ-დი-ხართ. ბიჭოს! რომ ჩამოგწკრივეს, ბულხართ აქ, ვითომ რაო: თქვენი შეხვე-
ლებით დამბაბით? - სიტყვა-პასუხით, ჩაცმ-
ულობით თუ რა? ნადით რა, თქვენი ტოლი ნახეთ, თქვენი შესაფერი ოჯახი მოდებნეთ, აღბანას - ჩალბანაო, არ გავიგონია? ესლა მე რომ ამერიკელი კონგრესმენის ბიჭი ვინდომო სიძედ, რამე გამომიგვა? არ იტყვი-
ან, კუმ ფეხი გამოყო? ვერე რა... აუცილ-
ებლად ასე უნდა გელაპარაკო? მით უმეტეს, რომ ერთხელ უკვე გითხარი, გა-
გაფრთხილე... მაინცდამაინც კისერი მოვიგრიხო?..

პ.ვ. - (უღებ) იცი, რას გეტყვით, ადამი-
ანურად ილაპარაკეთ.

ბესო - (შეშფოთებული) ვასიკო!

კოტე - (ზიზლით) ეს ვილა? ეს ლანი-
რაკიც რომ მე მასწავლის, როგორ ველაპა-
რაყო!

პ.ვ. - ნინოს მამა არ იყოთ, გიჩვენებ-
დით...

ბესო - ვასიკო! როგორ ელაპარაკები ბატონ კოტეს?! ყურადღებას ნუ მიაქცევთ, კონსტანტინოვიჩ. ხომ გითხარი, ცოტა წა-
სვამია.

კოტე - (უხეშად მოიშორებს) იქით გაი-
ნი! (პატარა ვასიკოს) აქეთ მემუქრები?! აქ, ჩემს სახლში?!

პ.ვ. - ვერ ერთი, ეს თქვენი კი არა. თქვენი სიამარის სახლია...

ბესო - ვასიკო!

კოტე - და მე შენი.. (უნდოდა კარისკენ ებიჭებინა, მაგრამ ვასიკო მაჯაში სწვდა და გადაუტრიალა). ხე-ხე-ლი!

ნანა - კოტე!

დ.ვ. - ვასიკო!

ბესო - (მივარდება და დაეჯავჯურე-
ბა) რას ბედავ? გაუშვი-მეთქი და მოწყდი აქ-
ედან!

პ.ვ. - რატომ გავუშვა? რომ ამან გელა-
ნძლოს და ჩვენ შენსავით ველაქუცოთ? რომ იმ ვილაცის ადგილზე შენ დაგსევას, არა? ფუ, მართლა.. ამასთან თავს ასე როგორ იმდაბლებ, ამასთან...

ბესო - (ხელს გაუშვებს და სილას შემო-
პკრავს) რეებს ბედავ?

(პაუზა. ერთ წამს ყველა გაოგნებული დგას. კოტე დროს იხელთებს, გაუშვებინე-
ბა და თავის ოთახში შევარდება)

ნანა - (იკივლებს) კოტე! (პატარა ვასი-
კოს) ნადით, მოგკლავს. იარაღს გამოიტა-
ნს!.. (და როცა რეველოვერმემართული ქმარი დაინახა, ზედ აეფარა ყმანვილს) კოტე, არ ესროლო, შენი ჭირიმე! ამას უყადრებ თავს, ამ დღამს?!. ვერ მე მესროლე, მე მომკალი! კოტე, შენი ჭირიმე, შენ შემოგველე! კოტე!

ნუნუ — (შემოვარდება ნინოსთან ერთად) ვასიკო!

ნინო — მამა!

ბესო — კონსტან... ტინოვიჩი... როგორ კადრულობთ. ამას მე ახლავე...

ნანა — კოტე!

პ.ვ. — მოიცათ, ქალბატონო. მესროლებს ერთი, რისი მსროლელია!

დ.ვ. — ვასიკო!

ნინო — ვასიკო!

ბესო — გაგიჟდი? ნაღი ახლავე აქედან! არ გვისმის, რას გეუბნები? (ცდილობს კარისკენ წაიყვანოს).

პ.ვ. — ხელი გამიშვი! და, საერთოდ, ხმა აღარ გამცე, გესმის? შენი დანახვა აღარ მინდა! იმის შემდეგ, რაც შენ აქ იკადრე!

ნინო — ვასიკო!

კოტე — პმ! გესროლო, არა? საკუთარ ოჯახში, ყველას დასანახად და ციხეში ჩაუჯდე... (რევოლვერს ჯიბეში იდებს) კარგი (ნუნუს და ნინოს) მე თქვენ რა გითხარით? მარმ, ახლავე! (ნუნუ და ნინო ისევ გადაინ) თუ ეს გაპატიო, კაცი ნუ ვყოფილვარ! თუ არ გავგარისო, შარშანდელი თოვლივით არ გავაქრო!..

პ.ვ. — ოო, იმედია, ამისთვის ბნელ ღამეს შეარჩევთ, მარტო არ იქნებით და ყველა კბილებამდე შეიარაღებული გეყოლებათ! პო, პო... ისიც ვიცო, სამსახურიდან რომ გათავისუფლებდნენ და ერთ კაცს შუბლზე დაადეთ იარაღი. ახლა რომ თქვენი კეთილსამყოფელია და დამოყვებდასაც უპირებთ. მაგრამ არ გამოვივით, იცოდეთ... ხომ არ გგონიათ, თქვენსავით მეც ქონება მაინტერესებს? შურდობით ნაშოვნი სიმდიდრე და თვალ-მარგალიტი. აი, ეს აღმოსავლური ჩიბუხები. შეგიძლიათ მშვიდად იყოთ, მე თქვენი არაფერი მინდა. ნინოს მე ვუყვარვარ და ვნახოთ, ვინ გადამიდგება გზაზე. შეიძლება, ისევე ვაცხოვრო, როგორც თქვენთან არის, მაგრამ ორ-სამ წელიწადში კარგი სპეციალობა გექნება, ვიმუშაებთ და როცა იქნება, მაინც მოვენებით ამ ქვეყანას. ყოველ შემთხვევაში, თქვენი დასაყვადრებელი არაფერი გვინდა!

კოტე — პოდა, როცა შენი გაიტანო, არა, მოდი და პირში ჩამაფურთხე! შენისთანებისთვის მომიგრებია კისერი, ხომ იცო... მოიცა!

დ.ვ. — არ გეკადრებათ ასე ლაპარაკი, ბატონო კოტე. სირცხვილია! მე მგონი, თქვენზე 20-25 წლით უფროსი მაინც ვარ და საერთოდ, რამდენადაც ვიცო, საზოგადოებაში გამორჩეულ პირად ითვლებით. ვის ამინებთ მაგ თქვენი იარაღით? ძალიან ვტხოვთ, მუქარას მოეშვათ, თორემ ჩემთან გექნებათ საქმე!

კოტე — ეს რაღას ამიტყვი... შენ კეთილები... რა, აქეთ მაშინ...

დ.ვ. — არა, მე შეშინება არ მჩვევია, გაფრთხილებთ!

ბესო — კარგი რა, მამა. კონსტანტინოვიჩის სულ არ უფერია...

დ.ვ. — შენ გაჩუმიდი! შენზე უკეთ ვიცი, რაც იფიქრა (ისევ კოტეს) ხომ გაიგონეთ ვასიკომ რა გითხრა? არაინ სახლში არ გივარდებათ და არც თქვენი ქონება და თანამდებობა სჭირდება ვინმეს. მათ შორის არც ამას. (ანიშნებს ბესოზე) რაც შეეხება ახალგაზრდების ამბავს კი, ეს მათი პირადი საქმეა. უფროსებს შეგიძლია ვურჩიოთ, დეუსალოთ, მაგრამ ვერ აუუკრძალავთ. და თუ საქმე საქმეზე მიდგება, არცა გვაქვს ამისი უფლება!

კოტე — სწორედ შენ დაგეკითხები, ხომ იცი.

დ.ვ. — მე აქ იმისთვის არ მოვესულვარ, რომ მე დამეკითხოთ. აი, თქვენს შვილს კი უნდა დაეკითხოთ, ვალდებულება ხარ.

კოტე — აა... აი, თურმე რა! გესმის, ნანა? ტყუილად კი არ ჩამომწკრივდნენ აქ. ვიდრე შენ ტელეფონს უჯგეო, ამათ უკვე მოუკვარაბჭინებიათ საქმე. თავის ქუთაზე გადაუყვანიათ შენი ქალიშვილი...

ნანა — კიდევ მე ვარ ამანაშავე, კიდევ? ლექციებზეც გეტრდით ხომ არ დაუჯდები, ადამიანი? და ეტყობა, ესენი ყველაფერზე ნამსვლელები არიან. რა გინდათ ჩვენგან? სარგებლობთ 19 წლის გოგოს თავპრინიპობით და ცხოვრება გინდათ აუნეშოთ? როგორც დედაშემ აუნეშეთ და მხოლოდ ამით არ გამოგივიათ შე თვითონ მოეკლავ ჩემს შვილს, თვითონ ამოუხედი სულს და თქვენ არ ჩაგვიდებთ ხელში! ვერ უყუარებთ ამათ? წელანაც გითხარიოთ, რაც თქვენ დედაჩემს გაუკეთეთ, იმის შემდეგ აქ როგორღა მოადგით ფეხი? როგორ არ გრცხვენითა?! ჩემს გასაცნობად რომ უმღერიოთ ოდეს, ასეთი და ისეთი კაცია... მე არ ვიცი, ვინცა ბრძანდება თან მამეჩემიც რომ გამოლანძღეს სასხვათაშორისოდ. რა პირით ახსენებთ იმის სახელს, როგორ არ გრცხვენიათ?! საწყალმა იცოდა თქვენი ამბავი. იცოდა!

დ.ვ. — რა ამბავი, ქალბატონო ნანა, საიდან მოიტანეთ?!

ნანა — ყველაფერი იცოდ, ყველაფერი მაგრამ ნესიერი კაცი იყო, უყვარდა დედაჩემი და აპატიო ახალგაზრდული შეცდომები! (დიდი ვასიკო გაოცებული შეხედავს ნანას) რას მიყურებთ? წლების მანძილზე ხვედროდით ერთმანეთს, ყოველ საღამოს ერთად იყავით და არ მითხრა ახლა, მხოლოდ ლექსებს ვუკითხავდი... მთელი ახალციხე ალაპარაკეთ...

კოტე — აი, ეს მესმის! მეც არ მიკვირდა, ასე ნავლად რომ გვანებებინა-მეთქი? ჰოდა, რაკი ამ ნუნქ ბებერს დედაშენთან ჰქონია საქმე და ხახვივით შერჩა ყველაფერი, იფიქრეს ჩვენთანაც...

ღვ. — ღვთის გულისთვის! ნუნქმ არ გაიგოს! როგორ კადრულობ!

კოტე — გაიგოს თორემ... ერთბაშად სი-რცხვილით არ დაინვას!

ნანა — კოტე!

კოტე — ხმა ისიც მყუფთა, აქამდე რომ მიმაღავდი დედაშენის კაქალობას! არა, ვითომ რომ გიკვირდა კიდევ, ჩვენ ერთს ვუბნებობთ, ის — მეორეს და გადარია ბავშვი, ჩვენი სულ აღარ ესმისო! კარგს რას ეტყობა? ამათაც იფიქრეს, ეტყობა, ამოჯა-ხში ყველაფერი მოდის და... ხომ სიქდავ?

(პატარა ვასიკო ისევ გაიწევეს კოტეზე, მაგრამ შუაში კვლავ ნანა ჩაუფარდებათ კივილით. მას დიდი ვასიკო მიეხმარება. მხოლოდ ბესო დგას განცალკევებით, ყვე-ლაფერზე ხელაქანებული).

ნანა — კოტე!

ღვ. — ვასიკო!
(არეულობაში პირველად ვერც კი შენი-შნავენ ნინოს, როგორც ცარიელი ჭიქით ხელი გამოვარდება ოთახიდან).

ნინო — დედა! სასწრაფო, ჩქარა! (და რადგან ნანას მისი არ ესმის, მიეჭრება და შეანჯღრევს) ბებო ცუდად არის, ჩქარა! (შერბის გვერდით ოთახში. ნანა და კოტე ერთ-მანეთს გადახედავენ, მერე ნანაც ნინოს კვლავაკვალ გადის. მისაღებში მხოლოდ კოტე და დაბნეული სტუმრები რჩებიან. სიჩუმეა, ყველა გვერდით ოთახს ვასცქერ-ის; საიდანაც ნამის შემდეგ ნანას სამიწელი კივილი და ხმაშალალი ქუთინი ისმის! კოტე ადვილს მოსწყდება და აფორ-იაქებული შევარდება ოთახში, საიდანაც ახლა გაოგნებული ნინო გამოდის).

პ.ვ. — (მივარდება) ნინო!

ნინო — (გამოურკვევა) ვასიკო! ჩემი ბე აღარ არის! ჩემი ბე მოკვდა!

სურათი მეხუთე

(რკინიგზის სადგური. მარცხნივ, ნინა პლანზე ხის უბრალო მერხი დგას. შორიდან მცირეგაბარიტინი ელმავლის საყვირის ხმა ისმის. შემოდინ დიდი და პატარა ვასიკო. პირველს საშუალო ზომის ჩანთა უჭირავს, მეორეს — აეთივე ჩანთა და ჩემოდანი).

პ.ვ. — (მოთავალიერებს იქაურობას და მერხთან ჩერდება) დაჯექი, ბაბუ. მე გავი-ქცევი, გაივებ, საიდან გადის ახალციხის მატარებელი. (ტვირთს მერხზე აწყობს).

ღვ. — რად გინდა. ჩამოდება და გეყენებოდა, ოაცხადებენ.

პ.ვ. — სარბენი არ გაგვიხდეს, ბაბუ. მერე ყველა ერთბაშად მიანყდება...

ღვ. — გაგვიხდება და ვირბინოთ. მაშა-შენივით შენც საჰყარი ზომ არ გგონივარ?

პ.ვ. — კარგი რა, როგორი ვახდი ამ ბლომ დროს. დალაპარაკება აღარ შეიძლ-ება!

ღვ. — აბა, ისე დაუძლურებული რომ ვიყო, ვაგონამდე მისვლა არ შემეძლოს, ახალციხეში ნავიდოდო? სადგური იმისი სადგურია, რომ უნდა გაიქცე, გამოიქცე... დასასვენებლად კი არ მივდივარ იქ, უნდა ვეთესო, ვბარო...

პ.ვ. — ის მაინც ხომ ეცოდინებათ, მეთ-ოთხმეტე ვაგონი სად ჩერდება — თავშია, ბოლოში... რატომ უნდა ვირბინოთ ამხელა ჩანთებით და ჩემოდნით...

ღვ. — კი, ბატონო, გაიგე. (პატარა ვასიკო რომ ნავა, ჩემოდანს და ჩანთებს მერხიდან აიღებს და იქვე, გვერდით მიანყ-ობს. დაჯდება. ჯიბიდან ვაზეთს ამოიღებს, ერთს შეარჩევს, დანარჩენს ისევ შეინახავს. ვაზეთს გაშლის და ათვალერებს... ამასა-ბაში პატარა ვასიკო ბრუნდება) რა?

პ.ვ. — ამათი ამაზე არ იცი? — ფოთის მატარებელი იგვიანებს, ჯერ არ ვიცით, რომელ ლიანდაგზე ჩამოდება, შეიძლება, ახალციხე სულაც ბორჯომის ვაგზლიდან გავიდესო და... აგერ, ეს ყოფილა, პირველ ლიანდაგზე.

ღვ. — არ გითხარი? (შეინახავს ვაზ-ეთს) ჰო, რა მიზნოდა მეტქვა, ვასიკო. იხოლირებული კი შექია, მაგრამ... ხომ იცი, როგორ გადის ხმა ერთი ბინიდან მეორეში. სალამოობით მარტო რომ დარჩები, ან სტუმრები გეყოლება, თუ მუსიკის მოსმე-ნას დააპირებ, ძალიან ნუ უნებ მაგნიტო-ფონს, ბაბუ. საძილე ოთახი პირდაპირ ტა-სიკოს ერთოთახიანს ესაზღვრება და მოხუცი ქალია, გატანჯული...

პ.ვ. — ვიცი, ბაბუ.

ღვ. — მისაღებში მოუსმინე ხოლმე. კიბის მხარესა და არავის შეანუბებს.

პ.ვ. — მე მგონი, იქ არც ძილე შეიძლება, ბაბუ. ვაითუ, ნამთვრალეზე ნამოვიხირობო და გამოვალვიმო ტასიკო! (შეხედავენ ერთ-მანეთს და გავეცინებათ). მაინც რატომ აიტებე ასე უცებ ნასულა? გამოზაფხულდე-ბოდა, დათბებოდა და მერე კიდევ მესმის... იქ, აღბათ, ჯერაც თოვლია და ყუაპი. ჩახე-და ახლა ამდენი ხნის მიტოვებულ სახლში... რამდენი ხანია აღარავის უცხოვრია, არ გაგვი-ჭირდება?

ღვ. — უდაბნოში კი არ მივდივარ. სოფელი მაინც სოფელია, ვასიკო.

მეზობლობა იქ ჯერ კიდევ მხარში ამოდგომას ნიშნავს, ლხინის და ჭირის გაზიარებას. აქ რომ არის, ქალაქში, ისე კი არაა...

პ.ვ. — კარგი, შენ იქ რიგაინი მეზობლები გეყოლებოდა და გულს გადააყოლებ, მეროგორ გაეძლო უშენოდ, სულ მარტომ?..

დ.ვ. — რატომ მარტო? დედა გყავს და მამა. იმიტომ კი არ დაგიტოვე ბინა, რომ დღედაღამ იქ იჯდე; როცა სამუშაო გექნება, სამცხადინო და რა ვიცო კიდევ. სხვა დროს მშობლებთან იქნები ხოლმე, ყოველ შემთხვევაში, ცოლის მოყვანაშივე. ვინა ჰყავთ შენს მეტი? აბა, შენი თავი წარმოიდგინე იმათ ადგილზე (პაუზა) აქამდეც მინდოდა მეთქვა და ველარ მოვახერხე. ბაბუ, მარტო დღისით რომ მიდიხარ სახლში, დედის სანახავად, ბესო ცოდვა არ არის? ხომ იცი, როგორ უყვარხარ? განყენინა, ძალიან განყენინა, მაგრამ რას იზამ. მამაა შენი. რისთვის ნეალობს, ან რისთვის დაემართა ის ამბავი? — ისევე შენთვის, ბაბუ, ოჯახისთვის...

პ.ვ. — არა, ის მაინც როგორ იკადრა... იქ არ იყავი, ბაბუ? ხომ გახსოვს!

დ.ვ. — არ გინდა! კი ბატონო, მაგრამ შენი მოვალეობა, მარტო შენის კი არა, ადამიანის. იქნებ თუითონ უფრო შენიცდის, რომ... ასე გაეთელინა ცხოვრებას... ჯერ გვარი ნახე, ჩიფჩიური... იმისი ადგილისთვის რომ ასეთი ამბავი ატყდება, ამისთანას იკადრებენ? მაგრამ იმასაც უნდა განაგრძო, თუკი ვინ. ზურსაქტევაში უკეთესი არაფერი მოჩანს... ძნელი ყოფილა ცხოვრება, ბაბუ, ძნელი. ზოგჯერ ვერც გაუგებ იმისთანას გაგაკეთებინებს... ეჰ, ხომ ნახე იმ დღეს, შენი ყურით მოისმინე... უბედური კაცი ვარ, ბაბუ, უბედურ ვარსკვლავზე დაბადებული. ცხოვრებაში სულ იმის ცდაში ვიყავი, სხვისთვის არაფერი დამეშვებინა, ცოდვა არ ამელო და... უსაბოვნებისა და უბედურების მეტი არაფერი მომიქონდა თურმე მეფონა, სხვები იყვნენ დამნაშავეები ჩემთან და სრამდელიემი მიზეზი მეცყოფილვარ. ჩემი დანაშაული მხოლოდ ის იყო, რომ ჩემს სინდისს, ჩემს პრინციპებს არ ვლალატობდი და ამით უბედურება და ტანჯვა მომიქონდა ყველათვის...

პ.ვ. — შენი რა ბრალია, ბაბუ.

დ.ვ. — ჩემი ბრალია, აბა, ვისი? მე რომ არ მოვსულიყავი იმ დღეს იმათთან, ეს არ მოხდებოდა. ნუნუც ცოცხალი იქნებოდა და არც შენი და ნინოს საქმე მივიდოდა აქამდე. ფეხი მომტეხოდა და იქ არ მოვსულიყავი! ამას როგორ ვაპატიებ თავს, ბაბუ, ვიდრე პირში სული მიდგას.

პ.ვ. — რას იფიქრებდი, რომ ის ქალი ამისთანა რამეს იკადრებდა?

დ.ვ. — მეც მაგას არ ვამბობ... ეჰ!

პ.ვ. — წაეიდეთ, ბაბუ, ჩასხდობა დაიწყო. (დიდი ვაკისო უსიტყვოდ დგება და აქეთ-იქით იყურებს) რას უყურებს?

დ.ვ. — არაფერს. ხალხს ვეფხვნი იცის, კიდევ მომიწევს ჩამოსვლა თბილისში, კიდევ ვნახავ?

პ.ვ. — ბაბუ?

დ.ვ. — ერთს გთხოვ. ხომ გახსოვს რომელი რიცხვი იყო, ის უბედური რომ დაიღუპა?.. თუ მე ვერ მოვახერხო თბილისში ჩამოსვლა, ნუ დაიხარებ — დამპირდი, რომ შენ გახვალ ხოლმე და ყვავილებს გაიტან საფლავზე...

პ.ვ. — კი, კი, ბაბუ. რა თხოვნა გინდა. ერთად გავალთ! მე იმ პირობით გიმეცხვ, რომ ზაფხულობით იქ იქნები და ზამთრობით ყოველთვის ჩემთან ჩამოხვალ... ასე არ შევთანხმდით?..

დ.ვ. — (გამარებული) მოვიდა. (პაუზა) ვიცოდი, მოვიდოდა. ისე არ გამიშვებდა, არ გამომთხოვებოდა.

(პატარა ვასიკო გაოცებული გაიხედავს იქით და შეტეხება — შემოდის შავებში ჩაცმული ნინო).

ნინო — გამარჯობათ! (უცერად ჩაეხევა დიდი ვასიკოს და ცრემლები წამოსცვივ) ბაბუ!..

დ.ვ. — დიდი მადლობა, ბაბუ, რომ ისე არ გამიშვი... ნელან ვასიკოსაც ვეუბნებოდი, ჩემი ბრალია-მეთქი, მე რომ თქვენთან არ მოვსულიყავი იმ დღეს, ფეხი რომ მომტეხოდა, ანდა მანქანა დამჯახებოდა და გავტეხავდი, ის ამბავი არ მოხდებოდა... (გამოერკვევა) მატარებელში ასულა არ მინდოდა: განგებ ვაგვიანებდი, ვიცოდი, მოხვიდოდა... კარგი, მიამედი. (ღიმილით) როგორ გავიგე, რომ მივდიოდი? შენ გააგებინე, ვასიკო? თუმცა, რა მნ. შენ ელობა აქეს. მთავარია, რომ ნინომ არ დაივიწყა ბებერი ბაბუ ვასიკო, აპატია... (ეფერება) აბარებ გამოცდები?

ნინო — ორი ჩავაბარე.

დ.ვ. — ვასიკომაც. პოლიტეკონომია და... მეორე რა ჩააბარე, ვასიკო?

პ.ვ. — ორგანიული ქიმიკა.

დ.ვ. — პო, ორგანიული ქიმიკა. როდის გიმთავრდება გამოცდები?

ნინო — ოცდაორში უნდა დამმთავრებოდა, მაგრამ... ის ამბავი რომ მოხდა, ერთი გამოცდა გადამიტანეს და ალბათ, თვის ბოლომდე ვერ დავამთავრებ.

დ.ვ. — ბაკურიანში რომ აპირებდი, სიმპოზიუმზე უნდა გამოვიდევო? ველარ ნახვალ. რას იზამ, ნეტავ შეიძლებოდა იქით წამოსულიყავი, ახალციხისკენ. რომ იცოდე, რა თოვანი იცის, განსაკუთრებით ზემო სოფლებისკენ. ბაკურიანი მოგონილია იმათთან. ვარძიას განვინებდი, ხერძკისს, ვანის ქვაბებს, საფარას და რა ვიცო... იმ ადგილებსაც ნახავდი... რაბათს, თიატრს...

პ.ვ. — ბაბუ, მე ავალ, ბარგს დაეაბინა-
ვებ.

დ.ვ. — არ გინდა მოგვეშელო?

პ.ვ. — არა. ჩანთებს დაეანყობ და გამყ-
ოლს ენახავ... (მიდის დატკერითული).

დ.ვ. — (თვალს გააყოლებს. მერე ნინოს
მობედავს. ეტყობა, რალჯის თქმა უნდა და
არ იცის, როგორ დაინყოს). ბოლოს
ჯიბიდან საათს ამოიღებს, დახედავს)
სადაცა გაავა. პო, რა მინდოდა მეთქვა...
დიდი მადლობა, რომ მოხვედი, ჩემო ნინო...
ამისი ჯავრი რომ აღარ გამაყოფ. წელა-
ნაც გითხარი, მატარებელში ასვლა არ
მინდოდა. გული მიგრძნობდა, რომ
მობვიდოდი...

ნინო — რას ამბობთ, ბაბუა ვასიკო.
როგორ შემეძლო არ მოვსულიყავი... თქვენ
ისეთი ადამიანი ხართ... მე ისე მიყვარხა-
რთ, როგორც ჩემი ბებო...

დ.ვ. — (მოუხვევა და ამშვიდება) ბაბუ!..

ნინო — სიკვდილის წინ ბებომ ყვე-
ლაფერი მიაშპო თქვენზე. განიცდიდა, რომ
ვალკოსთან თქვენი მისვლის მიზეზი არ
იყო და და ასე გზედებოდათ ხოლმე, ცუდს
ფიქრობდა... და რომ მის თვალში ისე იმ
ვასიკოდ დარჩით იქ, ახალბინებში რომ გზა-
ხათ და უყვარდით (სადღაც, შორიდან კე-
ლავ მოისმა ვალსის რამდენიმე ტაქტი და
ისევე ჩაიკარგა სადგურის ხმაურში) თვითონ
მთხოვა, მეთქვა ეს, ბაბუა ვასიკო.

დ.ვ. — ნუნუ ანგელოზი იყო, ბაბუ. იმ
დღეს უბრალოდ, აღელვებულ გულზე ვე-
ლარ შეიკაჯა თავი, თორემ იმასაც არ
იცყოფდა. არადა, ჩემზე უკეთ ვინ იცის, რომ
ცამდე მართალი იყო. არ უნდა მივსულიყა-
ვი, არა! მაგრამ ეს კიდევ არაფერი. ეტყობა
არ იცოდა... ან იცოდა, მაგრამ შენ არ გითხ-
რა, რომ იმ ამბების შემდეგ, ერთხელ კიდევ
მივედი ვალკოსთან. ასე წელიწადნახევრის
თუ ორი წლის მერე. (პაუზა) რევიზია დაგე-
ცა და გარლევვა აღმოგაჩნდა. მოხსნას
და პასუხისგებაში მიცემას გვიპირებდნენ.
ახლა დირექტორმა აღარ მომიხევა, მაგის
მეტი ვერავინ გვიშველისო. პოდა, მივედი,
დამეხმარე-მეთქი. დამეხმარა. მერე თავი-
სთან გადამიყვანა სამმართველოში — ანი
კაცი უბატონოდ ვერ გაგცემსო ხმა!

ნინო — ბაბუ!

დ.ვ. — ამაზე მწარე რა უნდა
ყოფილიყო, ჩემო ნინო. მაგრამ ასე იყო.
თუმცა, ამის შემდეგ დიდხან აღარც მე და-
ვრჩენილვარ ვაჭრობაში. ველარ შევქელი.
ისევე ჩემს ქარხანას დავუბრუნდი. ვერ სე-
ოლა დაეამთავრე, მერე ინდუსტრიული
ინსტიტუტი... მაშინ ასე უძახდნენ
პოლიტექნიკურს... (პაუზა) ხომ ხედავ, მე
სულაც არა ვარ ისეთი წმინდანი, როგორც

ნუნუს უთქვამს, ან ბესოს და ჩემს ვასიკოს
პგონიათ. ან როგორ ვიქნები — ჩვეულებ-
რივი ადამიანი ვარ: უამრავი ხინჯითა და
წინააღმდეგობებით, ცხოვრებაშიც
ბევრჯერ შემშლია. ბევრიც დამიშავებია და
შევმცდარვარ — საკმარისზე მეტად!

ნინო — რას ამბობთ, ბაბუა ვასიკო.
თქვენ საოცარი ადამიანი ხართ. თქვენს
მეტსვის შეუძლია ასე ილაპარაკოს საკუთ-
არ თავზე... მაგრამ მე ხომ ვხედავ. ყვე-
ლაფერი ვიცი. ბებოამ ისიც მითხრა, ბესოს
შესახებ...

დ.ვ. — ბესოს შესახებ?

ნინო — რომ თქვენი შვილი არ არის,
თქვენს მუღუღს მოჰყვა და დღემდე ასეთი
დამოკიდებულება გაქვთ ერთმანეთში,
როგორ გავყვართ და ზრუნავთ, როგორ...

დ.ვ. — (შეშფოთებით) ვასიკომ იცის ეს?
ხომ არ გითქვამს?

ნინო — არა, ბაბუ. დღეს პირველად
ენახე, იმ ამბების შემდეგ.

დ.ვ. — (მიშთ იყურება პერონისკენ)
პოდა, ძალიან გთხოვ... ვასიკომ არაფერი
არ უნდა იცოდეს. მითუმეტეს ახლა... ხომ
გესმის, შეიძლება, სულ აიყაროს გული.

ნინო — ვიცი, ბაბუ.

დ.ვ. — ან ნუნუმ საიდან გაიგო, ა? ეცდი-
ლობდით, სხვას არავის სცოდნოდა. ვასიკო-
ს დედისათვისაც კი არ გვითქვამს. ახლა
ჩვენ სახს გვეცოდინება... (იყურება
პერონისკენ) მოდის. პო, იმას ვამბობდი,
ჩემო ნინო, იმ შუბნელ დღეს, რალაც ერთ
თუ ორ საათში, თქვენს თვალწინ მთელმა
ჩვენმა ცხოვრებამ ჩაიქროლა — თავისი პა-
ტარა სინაზულეებით და ტკივილებით. თი-
თქოს განგებ, რომ თქვენ არ გაიმეოროთ
ის შეცდომები. ასეთი ყოფილა ეს ქვეყანა!
განა შე ასეთი... ასეთი ვიყავი, პირველად
რომ შევხვდით მე და ნუნუ, მაგრამ ერთგან
ცხოვრებამ დამათმობინა, მეორეგან მე
თვითონ დავთმე და... თანდათან ვიქციე იმ
ვასიკოდ, რომელსაც შენ იცნობ. თუმცა,
სულ ომს ვერ დავაბრალე ყველაფერს.
ადამიანებმაც საკმარისად ნახამარეს ხელი
ჩვენს უბედურებას... მოხვედი, ვასიკო?

პ.ვ. — ბარგიც დაეაბინავე და შენი
თანამგზავრიც გავიცანი — ვილაც ახალ-
გაზრდა კაცია, დიატომიტის საბადოს
ინჟინერი...

დ.ვ. — დიდი მადლობა, ბაბუ. (დახედავს
საათს) სამი ნუთი დარჩა გასვლამდე.
ბილეთი. (მობნახავს) აი, ისიც. (წამით ჩაიფი-
რდება) ცხოვრებაში ასე ყოფილა, რას
იხამ... მაგრამ მაინც უნდა გაეუძლოთ, ვეც-
ადოთ შევინარჩუნოთ, არ დაეკარგოთ ის
დიდი და კარგი, რა მძიმე ხვედრიც უნდა
გვარგუნოს ბედმა. აი, მე... რა აღარა ენახე

და გამოცეცადე ცხოვრებაში, მაგრამ ნარსულს რომ გადავხედავ ხოლმე, ჩემს ახალგაზრდობას რომ გავიხსენებ — გული არ ბერდება თურმე, ოხერი! — ისევ ის ვასიკო მგონია თავი, სიყვარულით თავგზააბნეულმა პირველად რომ ვიგრძენი თავი მამაკაცად... (ხმა აუკანკალდება) ისევ იმ ვალსის ხმა ჩამესმის ყურში... (დააყურა, თითქოს ახლაც უსმენსო და, მართლაც აეღერდა მისი და ნუნუს ვალსი)... ჩვენი ბავშვური სიყვარულია და ოცნებების სიმბოლოდ რომ იქცა და დიდხანს, დიდხანს, წლებს მანძილზე მხოლოდ ის ხშიანებდა ჩემს სულში, ვიდრე ცხოვრება ჩაჰკლავდა იმასაც. თუმცა, ბოლომდე ვერც ის მოერია, ვერ ჩაჰკლა და, ალბათ, ვერც ჩაჰკლავს, ვიდრე სული მიდგას, მერე კი... თქვენ გააგრძელ-

ებთ, ბაბუ! (მოეხვევა და ვერ წაწმინდა მერე ვასიკოს). მიედივარ დასტურდეს მრჩება, რომ ბოლომდე გაგყვებათ ეს სინნინდე და თქვენი მომავალი მაინც იქნება ისეთი — ჩვენ რომ ვოცნებობდით... (ხელით ანიშნებს ახალგაზრდებს, ნუ გამოწყვებით) აბა, შედნიერად! (შიდის. ნამით შეჩერდება და მოიხედავს) ახალციხეში შეხვედრამდე! (ლიძილით დაუქნევს ხელს ნინოს და ვასიკოს. ისინიც ხელისქნევით ემშვიდობებიან)

(დიდი ვასიკო გადის. ისმის ელმავლის საყვირისა და ვაგონების დაძვრის ხმები. სინათლის რკალში მოქცეული ახალგაზრდები უსიტყვოდ მოხედავენ ერთმანეთს... შატარა ვასიკო მხარზე მოხვევს ხელს ნინოს. მარჯვენით კვლავ მიმავალ შატარებელს ემშვიდობება... ვალსის ხმა ძლიერდება).

დასასრული

